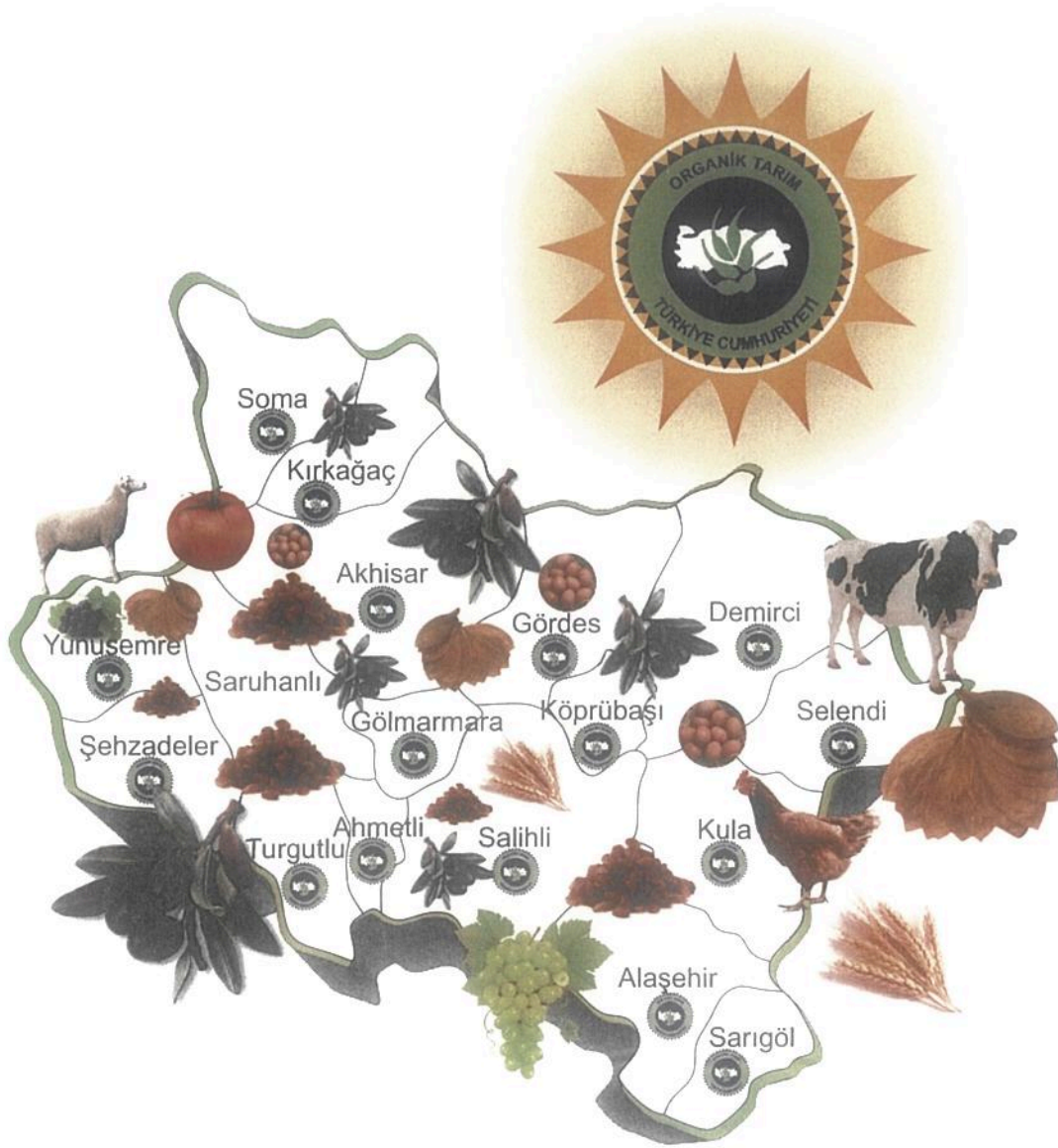

MANİSA İLİ ORGANİK TARIM VE HAYVANCILIK STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI

DÜNYADA ORGANİK TARIM

Dünyada Organik tarımın giderek önem kazanması ile birlikte tüm ülkeler kendilerinin belirledikleri kurallara uygun olarak organik tarım faaliyetlerini geliştirmeye ve yaygınlaştırmaya başlamışlardır.

Dünyadaki organik tarım hareketini bir çatı altında toplamak ve düzenlemek amacı ile 1972 yılında “Uluslararası Organik Tarım Hareketleri Federasyonu” (International Federation of Organic Agriculture Movements-IFOAM) kurulmuştur. IFOAM aracılığı ile organik tarımdaki tüm gelişmeler üyeler tarafından takip edilebilmekte ve çiftçilere aktarılmaktadır. Organik tarım ile ilgili araştırma çalışmaları yapmak üzere 1973 yılında İsviçre’de “Organik Tarım Araştırma Enstitüsü” ((Research Institute of Organic Agriculture - FIBL) kurulmuştur.

Son yıllarda Dünya’da organik tarım hızla gelişme göstermektedir. 2010 yılı verilerine göre 162 ülkede doğadan toplama ve benzeri faaliyetlerin dışında 37,2 milyon hektar alanda organik üretim yapılmaktadır. Bu alanın dağılımına bakıldığında % 33’ü Okyanusya, % 27’si Avrupa, % 23’ü Latin Amerika, % 7’si Asya, % 7’si Kuzey Amerika ve % 3’ü Afrika’da bulunmaktadır. AB ülkeleri içerisinde en fazla organik ürün ekiliş alanına sahip ülke 1.5 milyon hektar ile İspanya’dır. İspanya’daki organik tarım alanlarında yaşanan hızlı artış İsveç, İsviçre, Çek Cumhuriyeti ve Baltık Cumhuriyetlerinde de görülmektedir. İspanya’yı sırası ile İtalya ve Almanya izlemektedir.

Organik üretim ve pazar birlikte ele alındığında, batı ve kuzey Avrupa ülkeleri, Amerika Birleşik Devletleri ve Japonya’da talebin üretime göre daha hızlı artmasının bu ülkeleri ithalatçı konumuna soktuğu görülmektedir. Gelişmiş ülkelerdeki tüketici taleplerinin hızlı artışı, gelişmekte olan ülkelerin özellikle geleneksel ihracat ürünlerinde organik ihracatçı ülke olmalarını sağlamıştır.

Avrupa ülkelerinde son yıllarda doğadan toplama ve benzer faaliyetlerin yapıldığı alan 13,4 milyon hektardır. Finlandiya, Sırbistan başı çekmektedir. Avrupa’da organik tarım yapılan alan 2010 yılında 10,0 milyon hektar, 2011 yılında ise 10,6 milyon hektardır. 2008-2009 döneminde tüm dünyada organik tarım alanını en fazla artıran ülkeler Arjantin ve Türkiye’dir (Willer ve Kilcher, 2011).

Dünya üzerinde sertifikalı otlak ve meralar organik alanların yaklaşık % 60 ını oluşturmaktadır. Yetiştiricilik yapılan alanların çoğu tahıllar (2,6 milyon hektar) , yem bitkileri (2,2 milyon hektar), yağlı tohumlar (0,5 milyon hektar) ve sebze (0,2 milyon hektar) türlerine ayrılmıştır. Meyve ağaçları gibi çok yıllık türlere ayrılan alanlar, 2,6 milyon hektarlık bir yüzeyi kaplamaktadır. Organik üretim alanının toplam üretim alanına oranı açısından önemli meyve türleri kahve (0,6 milyon hektar), zeytin (0,5 milyon hektar), üzüm (0,3 milyon hektar) ve sert kabuklu meyveler (0,3 milyon hektar) olarak belirtilmektedir (Wiiller et al., 2013).

Dünyada kişibaşına en çok ürün tüketen ülkeler arasında İsviçre, Danimarka, Lüksemburg, İsveç, Almanya, Amerika Birleşik Devletleri, Kanada ve Fransa gelmektedir. Organik tarıma yönelik desteklerin Avrupa'da 1960'larda başladığı görölmektedir. Bugün tüm Avrupa Birliği (AB) üyesi ülkelerde, Tarım-Çevre Programı kapsamında (EC Regulation 2078/92) organik ürün üreten çiftçilere, devlet tarafından doğrudan destek verilmektedir

TÜRKİYE'DE ORGANİK TARIM

Türkiye'de organik tarım faaliyetleri 1984-1985'li yıllarda geleneksel olarak üretilen çekirdeksiz kuru üzüm ve kuru incirin Avrupa organik pazarından organik olarak talep edilmesi ile başlamıştır. Bu ürünleri sırası ile kuru kayısı, fındık ve pamuk izlemiştir.

2002 yılında 150 farklı üründe organik tarım yapılırken 2013 yılında bu rakam % 42 artarak 213'e yükselmiştir. Yine aynı şekilde 2002 yılında 12.428 olan çiftçi sayısı % 389 artarak 60.797, 898.270 dekar olan organik tarım alanı % 756 artarak 7690.140 dekara ulaşmıştır.

	Ürün sayısı	Çiftçi sayısı	Yetiştiricilik yapılan alan(ha)	Doğal toplama alanı(ha)	Toplam üretim alanı(ha)	Üretim miktarı (ton)
2002	150	12.428	57.365	32.462	89.827	310.125
2003	179	14.798	73.368	40.253	113.621	323.981
2004	174	12.806	108.598	100.975	209.573	378.803
2005	205	14.401	93.134	110.677	203.811	421.934
2006	203	14.256	100.275	92.514	192.789	458.095
2007	201	16.276	124.263	50.020	174.283	568.128
2008	247	14.926	109.387	57.496	166.883	530.225
2009	212	35.565	325.831	175.810	501.641	983.715
2010	216	42.097	383.782	126.251	510.033	1.343.737
2011	225	42.460	442.581	172.037	614.618	1.659.543
2012	204	54.635	523.627	179.282	702.909	1.750.127
2013	213	60.797	461.395	307.619	769.014	1.620.466
2014		71.472	524.2245	353,357	875.835	1742.255

Tablo 1. Ülkemizde organik tarımsal üretim verileri (2002-2014) (Geçiş süreci dâhil) (GTHB)

Organik tarım, birçok ülkede halkın kendi iç dinamikleri ile şekillenmiş çiftçilerin benimsemeleri ile gelişmiştir. Bu gelişmede tüketici talepleri de önemli rol oynamıştır. Ülkemizde ise birçok ülkenin aksine yukarıdan aşağıya ve sözleşmeli yetiştiricilik ile gelişmeye yönelik bir eğilim izlenmiştir.

Ülkemizde organik hayvancılık faaliyetleri 2004 yılında başlamıştır. 2004 yılında 10 olan organik hayvancılık yapan çiftçi sayısı 2013 yılında % 54.400 artarak 3270'e yükselmiştir. 2013 yılında 100.217 büyükbaş, 174.737 küçükbaş ve 893.964 kanatlı ile organik hayvancılık faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

Yıllar	Çiftçi sayısı	Büyük Baş	Küçük Baş	Kanatlı Varlığı
2004	10	1.480	24.420	250
2005	6	1.953	10.066	890
2006	12	2.400	11.002	5.894
2007	27	4.497	16.711	22.247
2008	37	4.578	12.180	22.428
2009	150	7.207	16.374	111.760
2010	174	37.432	21.454	342.329
2011	225	12.162	33.818	431.754
2012	1.587	56.204	33.985	281.132
2013	3.270	100.217	174.737	893.964

Tablo 2. Ülkemizde organik ve geçiş sürecindeki hayvan varlığı (adet).(2004-2013) (GTHB)

Ülkemizde organik arıcılık faaliyetleri 2005 yılında 370 çiftçi ile başlamıştır. Çiftçi sayısında ilk yıllarda düşüş olmuş ancak daha sonraki yıllarda çiftçi sayısı % 103 artarak 750 çiftçi organik arıcılık faaliyeti yapmıştır. Yıllar itibarı ile organik-geçiş süreci arıcılık verileri ise Tablo-3 de verilmiştir

Yıllar	Çiftçi sayısı	Kovan Varlığı(Adet)	Üretim Miktarı *(ton)
2005	370	50.486	573
2006	188	33.278	640
2007	241	31.183	497
2008	281	27.380	181
2009	465	25.531	206
2010	416	27.957	208
2011	754	72.659	221
2012	750	92.142	517
2013	750	95.178	344

Tablo 3. Ülkemizde organik ve geçiş süreci arıcılık göstergeleri (GTHB)
(*sadece organik üretimi ifade etmektedir.)

Ülkemizde üretilen organik ürünler daha çok AB ülkelerine ihraç edilmektedir. AB ülkeleri dışında Kuzey Avrupa ülkeleri, ABD ve Irak dikkat çeken potansiyel pazarlardır. Organik ürünlerin pazar durumlarına bakıldığında, Türkiye’de organik üretiminin çoğunlukla dış pazar talebine göre belirlendiği görülmektedir. Son yıllarda tüketici bilincinin artması, organik ürünlerin tanıtımlarının artması, ürün çeşitliliğinin artması ve organik ürün satış fiyatlarının daha makul seviyelere inmesi ile birlikte yurtiçi tüketimde de önemli artışlar sağlanmıştır.

Ülkemizde üretilen organik ürünler üreticiler tarafından organik pazarlar, semt pazarları veya dolaylı satış (toptancı, perakendeci, süpermarketler, özelleşmiş organik ürün mağazaları, internet) vasıtası ile pazarlanmaktadır.

Ülkemizde organik tarımın başladığı ilk yıllarda, organik ürünlerin üretimi öncelikle ithalatçı ülkelerin mevzuatlarına uygun olarak yapılmaya başlanmış, 1991 yılından itibaren ise 2092/91 sayılı Avrupa Birliği Tüzüğü esas alınarak yapılmıştır. 1990'lı yıllarda organik ürünlerin ticari olarak tüm dünyada önem kazanması ile birlikte, üretimden pazarlamaya kadar organik tarım faaliyetlerinin tüm aşamalarını düzenleyen ulusal bir mevzuatın oluşturulması zorunluluk haline gelmiştir. Bunun için mülga Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, çeşitli kurum ve kuruluşların işbirliği ile Yönetmelik hazırlama çalışmalarına başlamış ve "Bitkisel ve Hayvansal Ürünlerin Ekolojik Metotlarla Üretilmesine İlişkin Yönetmelik" 24 Aralık 1994 tarihli ve 22145 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Yönetmelikte 1995 yılında değişiklik yapılmıştır. Daha sonra 2002 tarihinde "Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik" yayımlanmıştır.

Organik ürünlerin üretimi, tüketimi ve denetlenmesine dair kanun tasarısı Hükümetin acil eylem planı içerisinde yer almış ve 5262 sayılı "Organik Tarım Kanunu" 03.12.2004 tarihli ve 25659 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Bu Kanun gereğince hazırlanan "Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik" 10.06. 2005 tarihli ve 25841 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. AB'nin yeni mevzuatına uyumlu "Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik" 18.08.2010 tarihli ve 27676 sayılı Resmi Gazetede, Yönetmelik değişikliği de 06.10.2011 tarihli ve 28076 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Organik tarımda dış ülkelerdeki gelişmelere paralel olarak, ülkemizdeki organik tarım sektörü de önemli gelişmeler göstermiştir. Bakanlığımızca üreticiden tüketiciye kadar sektörün tüm paydaşları ile kamu otoritesi bu gelişmeye önemli katkılar sağlamıştır.

Ülkemizin organik tarım açısından avantajlı konumunun değerlendirilmesi ve tarım arazilerinin kirlenmeden gelecek kuşaklara aktarılması ayrıca, tüketicilere güvenilir gıdaları temin etme ve tüketme şansı vermek için organik tarımın geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasına ihtiyaç duyulmuştur. Bu amaçla Bakanlık, Üniversiteler, kamu kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, meslek örgütleri ile işbirliği içerisinde "Ulusal Organik Tarım Stratejik Planı (2012-2016)" hazırlanmıştır. Ulusal Organik tarım stratejik planında belirlenen stratejik hedeflere erişebilmek için ise tüm paydaşların katılımı ile Organik Tarım Eylem Planı (2013-2016) hazırlanmıştır.

Eylem Plan ile Organik tarımın geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması, Kontrol ve denetime yönelik hizmetlerin güçlendirilmesi, veri toplama, alt yapısı dahil izlenebilirliğin iyileştirilmesi, eğitim ve yayım hizmetlerinin etkinleştirilmesi, kurumsal kapasitenin geliştirilmesi olmak üzere 5 gelişme eksenine ve 28 eylemden oluşmaktadır.

Ülkemizde organik tarımın yaygınlaşabilmesi için iç pazarın gelişmesi büyük önem taşımaktadır. Gelişmiş bir iç pazar dış satımın da artmasına yardımcı olacaktır. Ülkemizde üretilen organik ürünlerin ihracata göre planlanarak üretilmesi, tüketicilerin organik ürünlere güven duymamaları/az oluşu, organik ürünlerin fiyatlarının yüksek oluşu iç pazarın gelişmesini engellemektedir.

MANİSA İLİNDE ORGANİK TARIM

İlimizde organik tarım ile ilgili faaliyetler 1985 yılında geleneksel ihraç ürünlerimizden olan çekirdeksiz kuru üzümün organik olarak talep edilmesi ile başlamıştır. O yıllardan sonra organik tarımsal üretim yıllara göre gelişim göstermiştir.

2004 yılında 625 çiftçi, 3.659,46 hektar alanda organik üretim gerçekleştirilirken 2013 yılında çiftçi sayısı artarak 2278 olmuş, üretim alanı ise 13.912 tona ulaşmıştır. Bu alandan 68 bin 776 ton organik tarım ürünü (geçiş dönemi dahil) üretilmiştir. İlimiz en fazla organik tarım üretimine sahip 7. il konumunda olup bu üretim miktarı ülkemizdeki toplam organik tarım üretiminin % 4,2'sini oluşturmaktadır Manisa ili en fazla organik tarımla uğraşan çiftçi sayısı bakımından ise 8. sıradadır. 2013 yılında adaçayı, armut, arpa, ayva, badem, biber, brokoli, buğday, ceviz, çam fıstığı, çilek, dereotu, domates, elma, enginar, erik, fiğ, gül, haşhaş, hıyar, ıspanak, kapari, karnabahar, karpuz, kavun, kayısı, kekik, kiraz, lahana, marul, maydanoz, muşmula, nane, nar, nohut, pamuk, patlıcan, roka, sarımsak, soğan, susam, şeftali, tritikale, tütün, üzüm, vişne, yonca, zeytin gibi farklı bitkisel ürünler organik olarak yetiştirilirken, yumurta, et, süt gibi organik hayvancılık ürünleri de üretilmektedir.

Kırkağaç, Soma, Sarıgöl ilçeleri hariç tüm ilçelerimizde organik tarım faaliyeti yürütülmektedir.

2014 yılında ilimizde 10 farklı kontrol ve sertifikasyon kuruluşu faaliyet göstermiştir.

Organik tarım destekleme ödemeleri kapsamında ilimizde 2013 yılında organik bitkisel üretim yapan 1090 işletmeye 4121973 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

Organik hayvancılık yapan işletmelere ise organik hayvancılık ilave desteklemeleri kapsamında 155,850 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

2014 yılında 1436 çiftçiye Organik tarım eğitimi verilmiştir.

YÖNETİCİ ÖZETİ

Manisa ili için organik tarım ve hayvancılık stratejisi ve eylem planı olarak hazırlanmış olan bu çalışma ile ilçeler bazında organik tarımın şu anki mevcut durumu tespit edilmeye çalışılmış ve bu sektörün içinde bulunduğu sorunlar ve bu sorunların çözümü ile ilgili olarak kamu kurum ve sivil toplum örgütlerine düşen görevler belirlenmiştir. Bunun yanında, Manisa ilinde şu anda mevcut olan organik tarım ve hayvancılığın gelişme potansiyeli üzerinde de durulmaya çalışılmıştır.

Çalışmada, yukarıda belirtilen amaçları gerçekleştirebilmek için iki farklı veri toplama yöntemi uygulanmıştır. Bunlardan birincisi; Manisa iline bağlı 17 ilçeyi kapsayacak şekilde 5 farklı yörede organize edilmiş çalıştaylardır. Bu çalıştaylar ile Manisa'da organik tarım ve hayvancılığın ilçeler itibariyle GÜÇLÜ-ZAYIF-FIRSATLAR-TEHDİTLERİ tespit edilmiş ve bunun yanında bu sektör itibariyle karşılaşılan en önemli sorunlar belirlenmeye çalışılmıştır. Daha ileriki aşamada ise ilçelerde yetiştirilebilecek olan organik ürünler belirlenmiştir. Ortaya çıkan sorunlar, çalışmanın ilerleyen bölümlerinde görev taksimi ve eylem planı yapmak için kullanılmıştır. İkinci veri toplama yöntemi ise organik tarım ve hayvancılığın gelişme potansiyelini ortaya koyabilmek amacıyla yapılan çiftçi anketleridir. Bu anketler ise, çiftçinin organik tarım ve hayvancılık hakkındaki bilgi seviyesi ve gelecekte organik tarım yöntemini kullanıp-kullanmayacağı ile ilgilidir.

Yukarıda izah edilen hususlar ilçeler itibariyle tespit edilmesine rağmen, aşağıda bunlardan yararlanılarak özet bilgiler verilmiştir. Şöyleki;

Manisa ilinin organik tarım ve hayvancılık açısından en güçlü yönlerinin;

- 1) Çok Verimli toprak ve su kaynaklarının varlığı
- 2) Üretim deseninin çok geniş olması
- 3) Uygun iklim özellikleri
- 4) Büyük pazarlara ve dış pazarlara yakınlık
- 5) Marka ürünlerinin varlığı olarak en çok öne çıkan güçlü yönler olduğu görülmektedir.

Manisa ilinin organik tarım ve hayvancılık açısından en zayıf yönlerinin;

- 1) Parsellerin küçüklüğü ve bu parsel sisteminde org.tarımın uygulanma güçlüğü
- 2) Çiftçi örgütlerinin gelişmemiş olması ve mevcutlarında etkili çalışmaması
- 3) Aşırı kimyasal kullanımı
- 4) Akarsuların kirliliği
- 5) Yerel pazarların gelişmemiş olması en çok öne çıkan zayıf yönlerdir.

Manisa ilinin organik tarım ve hayvancılık açısından fırsat olabilecek özellikleri;

- 1) Büyük metropollere ve Avrupa pazarına yakınlık
- 2) Bazı ürünler açısından org.tarıma hazır olmak
- 3) Yöresel ürünlerin fazlalığı
- 4) Tüketicinin beslenme bilincinde meydana gelen olumlu gelişmeler
- 5) Bu pazarın umutkâr geleceği en çok öne çıkan fırsatlardır

Manisa ilini organik tarım ve hayvancılık açısından tehdit eden unsurlar;

- 1) Bir çok yöreyi tehdit eden madenler ve termik santral
- 2) Tarım arazilerinin parçalı ve parsellerin küçük oluşu
- 3) Bazı yöreler için işleme ve depolama tesislerinin azlığı
- 4) Bazı yöreler için ulaşım imkânlarını gelişmemiş olması en çok öne çıkan tehditlerdir.

Çiftçilerin organik tarım ve hayvancılıkla ilgili olarak birebir yaşadığı sorunlara gelince, bu sorunlar belli başlı konularda odaklanmaktadır. Bunlar;

- 1) Çiftçi örgütlenmesinin yetersizliği
- 2) Şu an için geleneksel yöntemler ile üretilen ürünler ve organik ürünler arasındaki fiyat farkının yetersiz oluşu
- 3) Organik girdi çeşitliliğindeki yetersizlik
- 4) Organik girdi fiyatlarının yüksekliği
- 5) Organik ürünlerin kolay pazar bulamaması
- 6) Organik ürün kavramının yozlaşması
- 7) Organik ve geleneksel tarım parsellerinde komşu arazinin oluşturduğu sıkıntılar

Çalışmanın ikinci bölümünde çiftçi anketlerinden elde edilmiş bilgiler vardır. Bu bilgiler, çiftçilerin işletmelerinin ve ürün pazarlama olanakları açısından organik üretime ne kadar hazır oldukları, gelecek zaman sürecinde çiftçilerin organik tarım ve hayvancılık yapıp-yapmayacakları, organik tarım yapmamalarında etkili olan unsurlar, yapacaklar ise başlangıç

olarak ne kadar büyüklükteki tarım arazisinde ve sürüde yapmak istedikleri gibi bilgiler ortaya konmaya çalışılmıştır.

Bu özellikler itibariyle incelendiğinde, Manisa ilindeki çiftçilerin işletme yapıları ve sahip oldukları imkânlar açısından desteğe ihtiyaçları olduğu ortaya çıkmaktadır. Çiftçiler özellikle organik üretim teknikleri açısından kendilerini yetersiz görmekte ve ürün pazarlama olanaklarının yetersizliğinden bahsetmektedirler. Özellikle organik ürün yetiştiriciliğinin ekonomik nitelikli eksiklikleri giderildiğinde (üretim maliyetlerinin düşürülmesi, gelir düzeylerinin artırılması, çiftçi örgütlenmesinin etkili kılınması) Manisa'da organik tarımın ve hayvancılığın çok yaygınlaşması kuvvetle muhtemeldir.

Ancak, çiftçilerin arzu ettiği gibi organik ve geleneksel ürünler arasındaki fiyat farkının göreceli olarak yüksek olması durumunda, zaten son derece sınırlı olan iç talebin bundan olumsuz etkileneceği düşünüldüğünde, bu fiyat farkının maliyetleri düşürücü ve verimi artırıcı bazı tedbirlerle telafi edilmesi daha mantıklıdır. Bu nedenle, prim sistemi, girdi sübvansiyonu, çiftçi kooperatiflerinin desteklenmesi gibi uygulamaların üzerine gidilmesi organik tarım ve hayvancılığı geliştirecek ve talebin de artmasına neden olacaktır.

Şu anda çiftçilerin %19'u önümüzdeki beş yıllık zaman sürecinde bu koşullar altında bile organik üretime geçmeyi düşündüklerini beyan etmektedirler. Daha açık bir ifade ile bu çiftçiler tarım yaptıkları topraklarının %36,1'ini organik tarıma ayırabileceklerini söylemişlerdir. Bu rakam organik tarımın gelişim potansiyeli açısından oldukça tatminkâr bir rakamdır. Ve organik tarım ve hayvancılığın Manisa'da geleceğinin çok parlak olduğunu göstermektedir.

Bu çalışmanın, Manisa tarımına ve Manisa'da tarım yapan çiftçilerimize hayırlı olmasını dileriz.

Prof.Dr.Murat YERCAN

Arş.Gör.Fatih ÖZDEN

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1. MANİSA İLİNİN ORGANİK TARIM VE HAYVANCILIK AÇISINDAN GZFT ANALİZİ (GÜÇLÜ-ZAYIF YÖNLERİ, FIRSAT VE TEHDİTLERİ), SORUNLARI VE ÜRÜNLER

1.1.DEMİRCİ-GÖRDES-KÖPRÜBAŞI İLÇELERİ ÇALIŞTAYI

1.2.AHMETLİ-SALİHLİ-GÖLMARMARA-TURGUTLU İLÇELERİ ÇALIŞTAYI

1.3.KIRKAĞAÇ-AKHİSAR-SOMA İLÇELERİ ÇALIŞTAYI

1.4.SARUHANLI-ŞEHZADELER-YUNUSEMRE İLÇELERİ ÇALIŞTAYI

1.5.ALAŞEHİR-KULA-SARIGÖL-SELENDİ İLÇELERİ ÇALIŞTAYI

BÖLÜM 2.MANİSA İLİ ORGANİK TARIMVE HAYVANCILIKGENEL SORUNLARIVE SORUNLARA YÖNELİK ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

BÖLÜM 3.MANİSA İLİNDE ÇİFTÇİLERİN ORGANİK TARIM VE HAYVANCILIĞA BAKIŞ AÇILARI

BÖLÜM 4. MANİSA İLİ ORGANİK TARIM VE HAYVANCILIĞIN GELİŞTİRİLMESİ İLE İLGİLİ EYLEM PLANI

BÖLÜM 5. ÇALIŞTAY RESİMLERİ

BÖLÜM 6. ÇALIŞTAY KATILIMCILARI

BÖLÜM 1. MANİSA İLİNİN ORGANİK TARIM VE HAYVANCILIK AÇISINDAN GZFT ANALİZİ (GÜÇLÜ-ZAYIF YÖNLERİ, FIRSAT VE TEHDİTLERİ), SORUNLARI VE ÜRÜNLER

1.1.DEMİRCİ-GÖRDES-KÖPRÜBAŞI İLÇELERİÇALIŞTAYI-18/03/2015

Tablo1 :Demirci İlçesi GZFT Analizi

		Önem Derecesi	Önem Derecesi		
G Ü Ç L Ü Y Ö N L E R	Ürün çeşitliliğinin fazla olması	4.8	4.9	Parsellerin küçüklüğü	Z A Y I F Y Ö N L E R
	Meteoroloji erken uyarı sisteminin bulunması	4.7	4.2	Sulama suyu yetersizliği	
	Dola çevrenin zenginliği	4.5	3.8	Ulaşımın zorluğu	
	Tarımsal danışmanlık sisteminin etkin kullanılması	4.5	3.7	Arazi yapısının topografik bozukluğu	
	Geniş bir orman alanının bulunması	4.5	3.3	Pazarlama imkânlarının gelişmemiş olması	
	Analiz laboratuvarlarının bulunması	4.4			
	Ürün depolama imkânlarının gelişmiş olması	4.1			
F I R S A T L A R	Yerel çeşitlerin varlığı	5.0	5.0	Tarımsal bilgi eksikliği	T E H D İ T L E R
	Organik gübre kullanımının yaygın olması	4.9	4.5	Pazara ulaşmadaki zorluklar	
	Eko Turizme uygunluk	4.2	3.5	Tarımsal girdi maliyetlerinin sürekli artışı	
	Doğadan toplanan ürünlerin fazlalığı	3.9			

1=Hiç Katılmıyorum 2=Katılmıyorum 3=Orta Derecede Katılıyorum 4=Katılıyorum 5=Çok Katılıyorum

Demirci, Gördes ve Köprübaşı ilçelerini kapsayan 18.03.2015 tarihinde yapılan çalıştayda; Demirci İlçesi için organik tarım açısından en güçlü yön "ürün çeşitliliği" olarak belirlenmiştir. Demircinin organik tarım açısından en zayıf yönü ise "parsellerin küçük" oluşudur. Bu tabiki bitişik arazilerde yapılan organik tarımda yan parsellerden etkilenmeme adına organik parsellerin daha da küçülmesine sebebiyet vermektedir. Bu durum ancak, organik havzalar belirlenerek çözümlenecek bir sorundur. Yöre çiftçileri ve diğer paydaşlar, İlçede kendine özgü yerel çeşitlerin bulunmasını en büyük fırsat olarak görmüşlerdir. Katılımcılar, geleneksel ve organik tarımsal konulardaki çiftçideki bilgi yetersizliğini de İlçe açısından en büyük tehdit olarak görmüşlerdir.

Tablo2 :Gördes İlçesi GZFT Analizi

		Önem Derecesi	Önem Derecesi		
G Ü Ç L Ü Y Ö N L E R	Çiftçinin tarımsal tecrübesi	4.3	5.0	Ulaşım olanaklarının gelişmemiş olması	Z A Y I F Y Ö N L E R
	Kirlenmemiş bir toprak varlığı	4.1	4.1	Sulama suyu sıkıntısı	
	Sanayileşmenin olmaması	3.8	3.5	Arazi parsellerinin küçük ve eğimli olması	
	Doğadan toplanabilen ürünlerin fazlalığı	1.8	3.4	Ürün işleme tesislerinin yetersizliği	
			3.3	Kooperatiflerin etkin çalışmaması	
F I R S A T L A R	Ulaşımında yapılacak yeni yatırımlar	4.5	4.1	İçme suyu barajının getirdiği yasaklar	T E H D İ T L E R
	Yeni belediye yasasının kırsal yatırımlar için fırsat olması	4.1	4.0	İlçe sınırlarındaki nikel madeni	
	Yörede planlanan yeni gölet inşaatları	4.1	3.8	Kırdan kente göç nedeniyle işgücü sıkıntısı	
			3.4	İşletmelerin küçük ve parçalı olması	

1=Hiç Katılmıyorum 2=Katılmıyorum 3=Orta Derecede Katılıyorum 4=Katılıyorum 5=Çok Katılıyorum

Gördesli katılımcılar, kendi ilçeleri açısından çiftçilerindeki tarımsal tecrübenin varlığını en güçlü yön ve ilçenin ulaşım olanaklarının gelişmemiş olmasını da en zayıf yön olarak belirlemişlerdir. Ayrıca, ilçeye Ulaşım konusunda yapılacak yatırımları organik tarım açısından birer fırsat olarak görürken, ilçedeki içme suyu barajının getirdiği yasakları da tehdit olarak algılamışlardır. Oysa, bu yasakların bölgede "Organik Tarım Havzası" oluşturulmak için birer fırsat olarak görmek gerekir. Böyle bir yörenin varlığı, Gördes te bu havzanın oluşturulmasını kolaylaştırmaktadır.

Tablo 3:Köprübaşı İlçesi GZFT Analizi

		Önem Derecesi	Önem Derecesi		
G Ü Ç L Ü Y Ö N L E R	Toprak ve su kaynaklarının temizliği	5.0	5.0	Pazarlama imkânlarının gelişmemiş olması	Z A Y I F Y Ö N L E R
	Arazi fiyatlarının ucuzluğu	5.0	5.0	Elektrik altyapısı sorunu	
	Baraj nedeniyle oluşan özel bir mikroklima	4.0	4.0	Ulaşım imkânlarının zorluğu	
	Tarım teşkilatının ilgisi	4.0	4.0	Tarım ilçe teşkilatı dışında uzman merci inin bulunmaması	
	Bitki çeşitliliğinin fazlalığı	4.0	3.0	Gölet ve sulama kanallarının yetersizliği	
	Ucuz işgücü	3.0			
F I R S A T L A R	Dünya’da organik ürünlere olan talebin sürekli artması	4.5	5.0	Tavukçuluk işletmelerinin varlığı	T E H D İ T L E R
	Yatırımcı sayısının çokluğu	4.5	5.0	Org.üretim maliyetlerinin yüksekliği	
	Akredite laboratuvarlara yakınlık	3.0	4.0	Göçebe sorunları	
	Büyük pazarlara yakınlık	3.0	4.0	Org. Ürünlere olan iç talebin yetersizliği	
			4.0	Org. Ürünlere olan tüketici güvensizliği	
			3.0	Org. Ürün fiyatlarının düşüklüğü	

1=Hiç Katılmıyorum 2=Katılmıyorum 3=Orta Derecede Katılıyorum 4=Katılıyorum 5=Çok Katılıyorum

Köprübaşı ilçesi açısından yörenin en büyük güçlü yönünün toprak ve su kaynaklarının temizliği olarak belirtilmiştir. En zayıf yön olarak ise yörenin pazarlama imkânlarının gelişmemiş olması gösterilmiştir.Çalışmaya katılan paydaşlar, Köprübaşındaki organik tarım için “Dünya’da Organik tarıma olan talebin artışı”nı çok iyi bir fırsat olarak görmüşler ve yöredeki tavukçuluk işletmelerini de en büyük tehdit olarak beyan etmişlerdir.

Tablo 4: Demirci-Gördes-Köprübaşı İlçelerinde Organik Tarım ve Hayvancılıkta Yaşanan Sorunlar

Sorunlar	Önem Derecesi
STÖ'lerin ve örgütlenmenin, kooperatifçiliğin yetersiz olması	4.7
İşleme sanayiinin gelişmemesi	4.3
Sözleşmeli tarımda anlaşmaların tek tarafı olarak yapılması nedeniyle üreticilerin pazarlık güçlerinin bulunmaması	4.4
Çiftçinin organik üretime sadece fiyat avantajı gözüyle bakması	4.2
Pazarlara ulaşım altyapısının yetersiz olması, pazarlama olanaklarının kısıtlı kalması	4.1
Konvansiyonel üretim ile karşılaştırıldığında organik tarımın fiyat avantajının olmaması	4.0
Alandaki uzman personelin sayı olarak yetersiz olması	4.0
Sertifikasyon kuruluşlarıyla ilgili denetim sorunları	3.7
Yakın çevrede demonstrasyon amaçlı örnek teşkil edecek işletmelerin olmaması, yetersizliği	3.6
Organik tarımla ilgili bilgi yetersizliği	3.5
Özel danışmanın olmaması, yaygınlaşmaması	3.2

1=Hiç Katılmıyorum 2=Katılmıyorum 3=Orta Derecede Katılıyorum 4=Katılıyorum 5=Çok Katılıyorum

Demirci, Gördes ve Köprübaşı ilçeleri bu bölge için yörede çiftçi örgütlenmesinin yetersiz olmasını en büyük sorun olarak görmektedirler. Çiftçi örgütlenmesinden kasıt ise "Kooperatif"lerdir. İkinci en önemli sorun ise işleme sanayiinin olmaması veya yeterince gelişmemiş olması gösterilmiştir. Bu iki sorun bir birlerini tamamlayan sorunlardır. Yörede kurulacak etkili bir kooperatifleşme ile işleme sanayii sorununun çözümlenmesi de sağlanmalıdır. Yörede yeni gelişmekte olan zeytincilik, kısa ve orta vadede büyük ürün artışlarına sebep verecektir. Bu nedenle, yörede zeytin işleyip, zeytin yağ olarak pazarlayacak bir Tarımsal Kalkınma kooperatifi kurulmalıdır. Özellikle, Demirci ilçesinde bu oluşuma acilen ihtiyaç olduğu belirtilmiştir.

Tablo 5:Demirci-Gördes-Köprübaşı İlçelerinde Organik Olarak Yetiştirilebilecek Ürünler

DEMİRCİ		GÖRDES		KÖPRÜBAŞI	
Bitkisel Ürünler	Hayvansal Ürünler	Bitkisel Ürünler	Hayvansal Ürünler	Bitkisel Ürünler	Hayvansal Ürünler
Hünnap		Haşhaş	Tavukçuluk	Badem	Tavukçuluk
Kestane		Tütün	Keçi ve Koyun	Zeytin	
Ceviz		Zeytin		Ceviz	
Muşmula		Ceviz			
Böğürtlen					
Fasulye					
Tütün					
Nohut					
Susam					
Y.Mercimek					
Domates					
Biber					
Kavun					

Bölgede organik olarak yetiştirilen ürünler için bir organik ürün haritası oluşturulduğunda, Demirci’de Hünnap, Kestane ve Cevizin öncelikli olarak yetiştirilecek bitkisel ürünler olduğu vurgulanmıştır. Bunun yanında yörede yetiştirilen birçok sebze ve meyve çeşidinin de organik olarak yetiştirilmeye uygun olduğu belirtilmiştir. Gördes ilçesinde ise Haşhaş, Tütün, Zeytin ve Cevizin organik olarak yetiştirileceği ve kontrollü olarak tavukçuluk ve K.baş hayvancılığında organik olarak yapılabileceği ifade edilmiştir. Köprübaşı ilçesinde yörede en çok yaygın olarak yetiştirilen Badem, Zeytin ve Cevizin organik olarak yetiştirilebileceği ve yine kontrollü olarak tavukçuluğunda organik olarak yapılabileceği ifade edilmiştir.

1.2.AHMETLİ-SALİHLİ-GÖLMARMARA-TURGUTLU İLÇELERİÇALIŞTAYI-23/03/2015

Tablo 6:Ahmetli İlçesi GZFT Analizi

		Önem Derecesi	Önem Derecesi		
G Ü Ç L Ü Y Ö N L E R	Kurumlar arası işbirliğinin gelişmiş olması	5.0	5.0	Su kaynaklarının kirliliği	Z A Y I F Y Ö N L E R
	Biyolojik ve biyoteknik mücadelelerin yaygın olması	5.0	5.0	Yerel org. Pazarların olmaması	
	Mikroklima özelliğinin sahip yerlerin çokluğu	5.0	5.0	Parsellerin küçük olması	
	İşleme sanayiine yakınlık	4.6	5.0	Genç çiftçilerin azlığı	
	Çiftçide org. Tarım tecrübesinin varlığı	4.3	5.0	Doğal afetlere açık olması	
	Yöredeki erkencilik	4.1			
	Organik üretimde verim kaybının yaşanmaması	3.4			
F I R S A T L A R	Çiftçilerin org. Tarım bilgisinin yüksekliği	5.0	4.9	Arazilerin parçalı ve parsellerin küçük olması	T E H D İ T L E R
	Bölgeye özgü erkencilik	4.2	4.5	Sulama suyunun nicelik ve nitelik olarak yetersizliği	
			4.3	Nikel madeni	
			3.5	Sit alanlarının getirdiği kısıtlamalar	
			2.4	İlçenin ortasından geçen karayolu	

1=Hiç Katılmıyorum 2=Katılmıyorum 3=Orta Derecede Katılıyorum 4=Katılıyorum 5=Çok Katılıyorum

23.03.2015 tarihinde Ahmetli ilçesinde yapılan ve Ahmetli, Salihli, Gölmarmara ve Turgutlu ilçelerini kapsayan Organik üretim çalıştayında, Ahmetli ilçesi için "Kurumlararası işbirliğinin çok gelişmiş" olması en önemli güçlü yön olarak beyan edilmiştir. Bunun yanında, su kaynaklarının kirliliği ise organik tarım için çok zayıf yön olarak bildirilmiştir. Bu ilçenin katılımcıları yine, ilçelerindeki çiftçilerin sahip oldukları "organik tarım bilgi düzeyi yüksekliği" ni yöreleri için bir fırsat olarak görmüşlerdir. Bunun yanında ilçe geneli itibariyle "arazilerin parçalı ve parsellerin küçük olması bölgedeki organik tarımı tehdit eden en önemli unsur olarak görülmüştür.

Tablo 7:Salihli İlçesi GZFT Analizi

		Önem Derecesi	Önem Derecesi		
G Ü Ç L Ü Y Ö N L E R	Ana yollara yakınlık	5.0	4.8	Aşırı zirai ilaç kullanımı	Z A Y I F Y Ö N L E R
	Güçlü bir ilçe tarım teşkilatının varlığı	4.8	4.8	Çiftçilerdeki bilgi eksikliği	
	Ziraat Odası danışmanlık sisteminin iyi çalışması	4.7	4.7	Parsellerin küçük olması	
	Verimli toprak yapısı	4.6	4.5	Akarsulardan gelen tehditler	
	Uluslararası ticaret yollarına yakınlık	4.4	4.3	Pazarlama sorunları	
	Hava, su ve toprak temizliği	4.3	4.0	Eğitim çalışmalarının yetersizliği	
	Yeni açılan tarım alanlarının varlığı	3.1			
	Uzun yıllar organik tarımın yapılıyor olması	3.0			
	Jeotermal enerjinin varlığı	2.6			
	Markalaşmış ürünlerin varlığı	2.3			
F I R S A T L A R	Beslenmeye bağlı hastalıkların artması	5.0	5.0	Organik tarımda verim düşüklüğü	T E H D İ T L E R
	Tüketicilerdeki gelir artışı	5.0	5.0	Org.ürün fiyatlarının düşüklüğü	
	Tüketicilerin giderek bilinçlenmesi	5.0	5.0	Org.üretim maliyetlerinin yüksekliği	
			5.0	Org.ürün fiyatlarındaki dalgalanmalar	
			4.8	Kuraklık, sel, don gibi iklim faktörleri	

1=Hiç Katılmıyorum 2=Katılmıyorum 3=Orta Derecede Katılıyorum 4=Katılıyorum 5=Çok Katılıyorum

Salihli ilçesi katılımcıları, ilçelerinin anayol güzergahları üzerinde olmasını organik tarımın gelişmesi açısından en önemli güçlü yön olarak görmüşlerdir. Ancak, yöredeki şu anda geleneksel tarımda uygulanan aşırı ilaç kullanımının ise bölgenin en zayıf yönü olduğunu belirlemişlerdir. Katılımcılar, beslenmeye dayalı hastalıklarda meydana gelen artışı organik tarımın gelişimi açısından bir fırsat olduğunu beyan etmişler ve yine genel olarak organik tarımda meydana gelen verim düşüklüğü olgusunu ise organik tarımın gelişimi açısından bir tehdit olarak görmüşlerdir.

Tablo 8:Gölmarmara İlçesi GZFT Analizi

		Önem Derecesi	Önem Derecesi		
G Ü Ç L Ü Y Ö N L E R	Sanayiinin olmaması	5.0	5.0	Çayır, mer'a alanlarının yetersizliği	Z A Y I F Y Ö N L E R
	Uygun iklim özellikleri	4.8	5.0	Göl nedeniyle nem hastalıklarının yaygın olması	
	Ulaşım kolaylığı	4.6	4.7	Zirai ilaç kullanımının çok olması	
	Org.üzümde pazarlama kolaylığı	4.6	4.4	Parsellerin küçük olması	
	Temiz toprak ve su kaynakları	4.4	4.4	Çiftçideki org. Ürünler için rekolte düşüklüğü kaygısı	
	Verimli topraklar	4.3			
	Bazı sofralık çeşitlerde öncü olma	4.3			
	Hayvancılığın yaygın olması	4.1			
	Ürün yelpazesinin genişliği	4.0			
	Erkencilik ve geçcilik	3.9			
	İşleme sanayiine yakınlık	3.8			
	Güçlü ve ilgili tarım teşkilatı	3.7			
	Taban suyu seviyesinin yüksekliği	3.4			
	Geleneksel bilgi ve tecrübenin varlığı	3.0			
F I R S A T L A R	Tüketicinin bilinçlenmesi	4.0	5.0	Org. Tarımda girdi fiyatlarının yüksekliği	T E H D İ T L E R
	İç pazarın gelişiyor olması	3.9	4.8	Org.ürün fiyatlarının düşüklüğü	
			4.7	Yoğun girdi kullanımı	

1=Hiç Katılmıyorum 2=Katılmıyorum 3=Orta Derecede Katılıyorum 4=Katılıyorum 5=Çok Katılıyorum

Gölmarmara ilçesinde sanayiini gelişmemiş olması organik tarım açısından en önemli güçlü yön olarak bildirilmiştir. İlçenin en önemli zayıf yönü ise Çayır ve mer'a alanlarının yetersizliğidir. Buda hayvancılığın gelişmemesine ve dolayısıyla da organik gübre temininin zorlaşmasına sebebiyet vermektedir. Katılımcılar, tüketicilerin beslenme konusundaki bilinç düzeylerinin yükselmesini bir fırsat olarak görmekte ve organik tarımda kullanılan girdi fiyatlarının yüksekliğini ise organik tarımın gelişmesi önündeki en önemli tehdit olarak görmektedirler.

Tablo 9:Turgutlu İlçesi GZFT Analizi

		Önem Derecesi	Önem Derecesi		
G Ü Ç L Ü Y Ö N L E R	Verimli topraklar	5.0	5.0	Kooperatifleşme zayıf	Z A Y I F Y Ö N L E R
	Çekirdeksiz kuru üzümde marka	5.0	5.0	Arazilerin küçük ve parçalı oluşu	
	Yeterli ve kaliteli su kaynakları	4.1		Org.ürün pazarlayan firmaların azlığı	
	İklim şartlarının org. Tarıma uygunluğu	3.8	4.2	Org.ürünle ilgili ulaşılabilecek yayın sayısının azlığı	
	Ürün yelpazesinin genişliği	3.8	3.9	Bölgede bilgi alınabilecek uzman yetersizliği	
F I R S A T L A R	Zeytinde sertifikalı org.üretime hazır olunması	4.8	4.7	Madenlere yakınlık	T E H D İ T L E R
	Erkenci meyveler ile org.üründe Pazar payına sahip olabilir	4.8	4.6	Gedizin taşkın kirliliği	
	Büyük metropollere yakınlık	4.0	3,5	Tavukçuluğun yaygın olması	
	İzole bölgeler oluşturulmaya müsait	3.9			

1=Hiç Katılmıyorum 2=Katılmıyorum 3=Orta Derecede Katılıyorum 4=Katılıyorum 5=Çok Katılıyorum

Turgutlu ilçesi katılımcıları kendi yöreleri için verimli topraklarının organik tarım için en önemli güçlü yön olarak ve ilçedeki kooperatifleşmenin zayıf olmasını da organik tarım için en önemli zayıf yön olarak görmüşlerdir. Bunun yanında katılımcılar, Turgutlu ilçesi için bazı üretim dallarında hali hazırda organik tarıma hazır bir üretim yönteminin bulunması fırsat olduğunu belirtirken, ilçenin yörede bulunan madenlere yakınlığını da bir tehdit unsuru olarak gördüklerini beyan etmişlerdir.

Tablo 10: Ahmetli-Salihli-Gölmarmara-Turgutlu İlçelerinde Organik Tarım ve Hayvancılıkta Yaşanan Sorunları

Sorunlar	Önem Derecesi
Komşu arazilerle organik tarıma geçiş için işbirliğinin olmaması	4.6
Üreticilerin örgütlenmemesi (Kooperatif, birlik vb.)	4.6
Ürün fiyatlarının belirsizliği	4.6
Girdi maliyetlerinin yüksek olması	4.6
Arazi parsellerinin çok küçük olması	4.6
Organik ürün fiyatlarının düşük olması	4.5
Devlet teşviklerinin yetersiz olması	4.4
Konvansiyonel tarımdaki denetimsizliğin organik tarıma yaptığı olumsuzluklar	4.2
Kontrol ve sertifikasyon mekanizmasının sağlıklı işlememesi	4.1
Bazı organik ürünlerin pazarının olmaması.	3.7
Dış pazarlarda ülkelerin birbirinden farklı standartlarının olması	3.6

1=Hiç Katılmıyorum 2=Katılmıyorum 3=Orta Derecede Katılıyorum 4=Katılıyorum 5=Çok Katılıyorum

Ahmetli, Salihli, Gölmarmara ve Turgutlu ilçeleri açısından organik tarım için en önemli sorunun arazilerin parçalı ve parsellerin küçük olmasından kaynaklanan ve komşu arazilerin organik tarım yapılan parsellere olan olumsuz etkileri olarak belirtilmiştir. Bu sorunun en kolay çözüm yolu, yörelerde organik tarım bölgelerinin belirlenerek, organik tarımın bu yörelerde yapılmasının sağlanması ve buradaki parsellerde geleneksel tarıma izin verilmemesi ile çözümlenebilecektir. Yörede ikinci önemli sorun ise üretici örgütlenmesinin zayıf ve yetersiz olması gösterilmiştir.

Tablo 11:Ahmetli-Salihli-Gölmarmara-Turgutlu İlçelerinde Organik Olarak Yetiştirilebilecek Ürünler

AHMETLİ		SALİHLİ		GÖLMARMARA		TURGUTLU	
Bitkisel Ürünler	Hayvansal Ürünler	Bitkisel Ürünler	Hayvansal Ürünler	Bitkisel Ürünler	Hayvansal Ürünler	Bitkisel Ürünler	Hayvansal Ürünler
Üzüm (Sultaniye)	Tavukçuluk	Zeytin		Üzüm (sultaniye)		Üzüm (Sultaniye)	Yumurta
Zeytin		Üzüm (Sultaniye)		Domates (sofralık - salçalık)		Erik	Tav.
Domates-Biber		Domates-Patlıcan		Biber (Kırmızı-turşuluk)		Şeftali	SütHayv.
(Sofralık - Salçalık)		Kiraz		Kavun-karpuz		Kiraz	
Kiraz		Nar		Zeytin		Domates	
Erik		Kayısı		KışlıkSeb.		Zeytin	
Ceviz		Şeftali		Tütün		Biber	
		Tütün		Pamuk		Turşuluk	
		Karpuz				salatalık	
		Çilek				İncir	
						(Yediveren-Erkenci)	

Katılımcılara yörelerinizde “hangi ürünler organik olarak yetiştirilebilir” şeklinde sorulan soruya,Ahmetli ilçesinde bitkisel ürün olarak Üzüm, Zeytin, Domates-Biber ilk sırayı almıştır. Hayvansal ürün olarak ise tavukçuluğun olabileceği belirtilmiştir. Salihli ilçesinde bitkisel ürün olarak Zeytin, Üzüm, Domates-Patlıcan, Kiraz ilk sıralarda yer almıştır. Bunun yanında, Gölmarmara ilçesinde organik olarak yetiştirilecek ürünler arasında Üzüm, Salçalık ve Sofralık domates, Biber, Kavun-karpuz bildirilmiştir. Turgutlu ilçesinde ise Üzüm, Erik, Şeftali, kiraz ilk sırada yer alırken, Yumurta tavukçuluğu ve Süt hayvancılığının da yer alacağı belirtilmiştir.

1.3.KIRKAĞAÇ-AKHİSAR-SOMA İLÇELERİ ÇALIŞTAYI-25/03/2015

Tablo 12:Kırkağaç İlçesi GZFT Analizi

		Önem Derecesi	Önem Derecesi		
G Ü Ç L Ü Y Ö N L E R	Pazarlara yakınlık	5.0	5.0	Ürün işleme tesislerinin olmaması	Z A Y I F Y Ö N L E R
	Kendine has mikro klima özelliği	4.7	4.9	Org.tarımda bilgi eksikliği	
	Marka ürünlerinin bulunması	4.4	4.8	Org.tarıma uygun girdilere ulaşım zorluğu	
	Geniş mer'la alanlarının bulunması	4.2	4.7	Çiftçi örgütlenmesinin zayıflığı	
	Kimyasal kullanılmayan alanların çokluğu	4.2	4.6	Org. Pazarlama ağının bulunmaması	
	Geleneksel tarım tekniklerinin iyi bilinmesi	4.1	3.6	Tarımda teknoloji eksikliği	
	Paydaşlar arası işbirliğinin gelişmiş olması	3.1	3.0	Ova yolları ulaşım imkânlarının zayıf ve bakımsız olması	
F İ R S A T L A R	Pazarlara yakınlık	5.0	4.6	Soma termik santralinin olumsuz etkisi	T E H D İ T L E R
	İyi tarım uygulamalarındaki artış	4.0	4.5	Org.girdilerdeki maliyetlerin yüksekliği	
	Org. Ürünlere olan talep artışı	3.3	4.5	Org.ürünlere tüketici güvensizliği	
			4.4	Tarım yapan genç nüfusta azalma	
			4.0	Org.ürün kavramının yozlaşması	

1=Hiç Katılmıyorum 2=Katılmıyorum 3=Orta Derecede Katılıyorum 4=Katılıyorum 5=Çok Katılıyorum

Katılımcılar, Organik tarım açısından Kırkağaç ilçesinin en önemli güçlü yönünün pazarlara yakınlık olduğu beyan etmişlerdir. Bunu, Kırkağaç'ın sahip olduğu kendine has mikro klima özelliği takip etmiştir. Kırkağaç ilçesinin en zayıf yönü ise yörede ürün işleme tesislerinin olmamasıdır. Katılımcılar, ayrıca pazarlara yakınlık özelliğini bir fırsat olarak ta görmektedirler. Yörede bulunan Soma termik santralinin olumsuz etkilerinin ise organik tarım açısından tehdit edici bir unsur olduğu beyan edilmiştir.

Tablo 13:Akhisar İlçesi GZFT Analizi

		Önem Derecesi	Önem Derecesi		
G Ü Ç L Ü Y Ö N L E R	Verimli tarım toprakları	5.0	5.0	Org. Tarımla ilgili basılı yayın eksikliği	Z A Y I F Y Ö N L E R
	Metropollere yakınlık	4.9	5.0	Uzman ve çiftçi eğitimlerinin eksikliği	
	Üniversiteye yakınlık	4.8	4.9	Pazar sıkıntısı ve yerel org. Pazarların olmaması	
	Toprakların ve suyun temizliği	4.0	4.4	Eğitim ve yayım çalışmalarının yetersizliği	
	Marka ürünlerin varlığı	3.8			
	Güçlü bir tarım teşkilatı	3.5			
F I R S A T L A R	E-ticaretin gelişiyor olması	4.9	5.0	Tüketici gelir düzeyindeki düşüşler	T E H D İ T L E R
	Paydaşlar arası işbirliği olanaklarındaki artış	4.7	4.9	Pazardaki Org.ürün kavramındaki kargaşa	
	Org.ürünlere olan talebin artışı	4.2	4.7	Org. Girdi fiyatlarının yüksekliği	
	İç pazardaki gelişmeler	4.1	4.6	Org.girdi çeşitliliğindeki yetersizlik	
	Org.Ürün işleme tesislerinin varlığı	2.8	3,6	Yöredeki sanayiileşme	

1=Hiç Katılmıyorum 2=Katılmıyorum 3=Orta Derecede Katılıyorum 4=Katılıyorum 5=Çok Katılıyorum

Akhisarlı paydaşlar, Akhisar'ın verimli topraklarını ilçe için en önemli güçlü yön olarak görmüşlerdir. Güçlü yön olarak bu özelliği büyük metropollere yakın oluşu izlemektedir. Bunun yanında, organik tarımla ilgili basılı bilgi kaynağının bulunmamasını, Akhisar'lı paydaşlar en önemli zayıf yön olarak görmektedirler. Bu özelliği, çiftçi eğitimlerinin eksikliği izlemektedir. Paydaşlar, e-ticarette yaşanan gelişmeyi organik tarımın gelişmesi için çok büyük bir fırsat olarak görmektedirler. Buna karşın tüketicinin gelir seviyesindeki istikrarsızlıkları da organik tarımı tehdit eden en önemli unsur olarak görmüşlerdir.

Tablo 14:Soma İlçesi GZFT Analizi

		Önem Derecesi	Önem Derecesi		
G Ü Ç L Ü Y Ö N L E R	Büyük pazarlara yakınlık	5.0	5.0	Hava ve su kaynaklarının kirliliği	Z A Y I F Y Ö N L E R
	Tarımda düşük oranlı kimyasal kullanımı	4.2	5.0	Arazi parsellerinin küçük olması	
	Yerel halkın zenginliği	3.4	5.0	Tarımda çalışacak genç nüfus azlığı	
	Termal kaynakların bulunması	3.6	5.0	Çiftçi örgütlerinin yetersizliği	
			3.8	Org.tarım konusunda üretici ve tüketici bilgisinin zayıflığı	
			2.5	Yüksek okulda tarım programlarının olmaması	
F I R S A T L A R	Org.ürünlere olan talebin artması	4.5	5.0	İç pazarın yeterince gelişmemesi	T E H D İ T L E R
	Ucuz işgücü	4.0	5.0	Maden ve termik santralin etkileri	
			4.0	Verimli tarım topraklarının sanayileşmesi planları	
			4.0	Sertifikasyon firmalarına olan güvensizlik	

1=Hiç Katılmıyorum 2=Katılmıyorum 3=Orta Derecede Katılıyorum 4=Katılıyorum 5=Çok Katılıyorum

Soma ilçesi katılımcıları, Soma'nın konumunu büyük pazarlara yakınlık açısından en önemli güçlü yön olarak görmektedirler. İlçenin en önemli zayıf yönü ise hava ve su kaynaklarının kirliliği olarak gösterilmiştir. Soma'lı paydaşlar, Soma ilçesinde organik tarımın yaygınlaştırılması açısından organik ürünlere olan talebin sürekli artış göstermesini en önemli fırsat olarak görmüşler ve bunun yanında iç pazarda yaşanan gelişme anlamındaki yetersizliği de önemli bir tehdit olarak görmüşlerdir.

Tablo 15: Kırkağaç-Akhisar-Soma İlçelerinde Organik Tarım ve Hayvancılıkta Yaşanan Sorunları

Sorunlar	Önem Derecesi
Üretici açısından organik ve konvansiyonel ürünün satış fiyatı arasında tatmin edici bir farkın bulunmaması.	4.9
Organik ürünleri alan firma sayısı az	4.8
Etkin bir kooperatifleşmenin olmaması	4.8
Organik zeytinyağı sıkma tesisi sayısının az olması	4.5
Organik tarıma geçiş için teknik anlamda yeteri kadar bilgi sahibi olunmaması	4.4

1=Hiç Katılmıyorum 2=Katılmıyorum 3=Orta Derecede Katılıyorum 4=Katılıyorum 5=Çok Katılıyorum

Söz konusu üç ilçe itibariyle yöredeki organik tarım ve hayvancılık ile ilgili sorunlar incelendiğinde, organik tarımın önündeki en önemli sorunun geleneksel yöntemlerle üretilmiş ürün fiyatları ile organik olarak üretilmiş ürün fiyatları arasında organik ürünler lehine tatmin edici bir fiyat farkı bulunmaması ön plana çıkmaktadır. Bunun yanında organik ürün ticareti yapan firma sayısındaki azlıkta ve kooperatifleşmenin gelişmemiş olması da diğer önemli sorunlar olarak bildirilmiştir.

Tablo16 :Kırkağaç-Akhisar-Soma İlçelerinde OrganikOlarak Yetiştirilebilecek Ürünler

KIRKAĞAÇ		AKHİSAR		SOMA	
Bitkisel Ürünler	Hayvansal Ürünler	Bitkisel Ürünler	Hayvansal Ürünler	Bitkisel Ürünler	Hayvansal Ürünler
Zeytin Kavun Tütün Ayçiçeği Mısır	Büyük ve Küçükbaş mer'a Hayvancılığı	Zeytin Tütün Bağ Domates Biber	Tavukçuluk (yumurta ve broiler) Büyük ve Küçükbaş Hayv.	Zeytin Mısır (yemlik) Çilek Kuru fasulye (yağcılı) Tütün	Tavukçuluk (yumurta ve broiler)

Yukarıda belirtilen üç ilçe organik olarak yetiştirilecek ürün yelpazesi olarak birbirlerine çok benzemektedirler. Kırkağaç ilçesinde bitkisel ürün olarak, zeytin, kavun, tütün, ayçiçeği ve mısır öne çıkmaktadır. Hayvansal ürünler olarak ta, büyük ve küçükbaş mer'a hayvancılığı söz konusu olmaktadır. Akhisar ilçesinde, bitkisel ürün olarak zeytin, tütün, bağcılık, domates ve biber ön plana çıkarken, hayvansal ürünler açısından tavukçuluk ve büyük-küçük baş hayvan yetiştiriciliği ön plana çıkmaktadır. Soma ilçesinde, bitkisel ürün olarak zeytin, yemlik mısır, çilek, kuru fasulye ve tütün belirtilirken, hayvansal ürünler açısından tavukçuluk ön plana çıkmaktadır.

1.4.SARUHANLI-ŞEHZADELER-YUNUSEMRE İLÇELERİ ÇALIŞTAYI-30/03/2015

Tablo 17: Saruhanlı İlçesi GZFT Analizi

		Önem Derecesi	Önem Derecesi		
G Ü Ç L Ü Y Ö N L E R	Temiz yeraltı su kaynakları	4.9	5.0	DSİ kanallarının kirliliği	Z A Y I F Y Ö N L E R
	Verimli tarım toprakları	4.9	5.0	Org tarımda kısıtlı girdi seçeneği	
	Ürün çeşitliliğinin fazla olması	4.9	4.8	Parsellerin küçük olması	
	Sulama imkânlarının gelişmiş olması	4.7	4.4	Yerel org. Pazarların bulunmaması	
	Tarım teşkilatının org.tarım konusundaki bilgi ve becerisinin varlığı	4.6			
	İzmir limanına yakınlık	4.3			
	Org.tarım geçmişinin eskiye dayanması	4.2			
	Marka olmuş ürünlerinin bulunması	3.7			
	Üniversite ve Yüksekokullara yakınlık	3.6			
	Çiftçi bilincinin yüksek olması	3.3			
Büyük parsellerin bulunması	3.0				
F I R S A T L A R	Org. Ürünler dış pazarın gelişiyor olması	5.0	5.0	İç pazarın yeterince gelişmemesi	T E H D İ T L E R
	Avrupa pazarına yakınlık	5.0	5.0	Girdi fiyatlarındaki sürekli artış	
	Org.hayvancılığa uygun hazine arazilerinin bulunması	5.0	5.0	Analiz laboratuvarlarının güvensizliği	
			4.7	Maden ocaklarının verdiği zararlar	

1=Hiç Katılmıyorum 2=Katılmıyorum 3=Orta Derecede Katılıyorum 4=Katılıyorum 5=Çok Katılıyorum

Saruhanlı ilçesinin organik tarım açısından GZFT analizinde en önemli güçlü yanının yörede mevcut olan temiz yer altı su kaynaklarının varlığı gösterilmiştir. Katılımcılar, İlçelerinin organik tarım açısından en zayıf yönünün DSİ sulama kanallarındaki kirliliğini belirtmişlerdir. Yer altı sulama imkânı olmayan çiftçiler açısından bu kanal sisteminin kullanılmasının mümkün olmadığı dile getirilmiştir. Organik ürün dış pazarının gelişiyor olması, organik tarımın yaygınlaşması açısından bir fırsat olarak görülürken, buna karşın iç pazarın yeterince gelişmemesi de en önemli tehdit olarak görülmüştür.

Tablo 18: Şehzadeler İlçesi GZFT Analizi

		Önem Derecesi	Önem Derecesi		
G Ü Ç L Ü Y Ö N L E R	Org.tarım yapılacak izole alanların varlığı	4.4	4.8	Çiftçi örgütlenmesindeki yetersizlik	Z A Y I F Y Ö N L E R
	Marka olmuş ürünler	4.0	4.5	Org. Ürün alıcılarının az olması	
	İklim özellikleri	4.0	4.0	Org.tarımda uzman danışman yetersizliği	
	Org.tarımda uzmanlaşan bölgelerin varlığı	4.0			
	Çiftçilerdeki birlikte çalışma özelliği	3.6			
	Tarımsal bilgi ve tecrübe birikimi	3.6			
	Başarılı Tarım teşkilatı	3.5			
	Pazara yakınlık	2.8			
	Geniş ürün yelpazesi	2.6			
Verimli toprakların varlığı	2.6				
F I R S A T L A R	"Okul üzümü" gibi kampanyaların varlığı	4.1	5.0	İşçi sıkıntısı	T E H D İ T L E R
	Tarım il müd. Yürüttüğü org tarım projesinin varlığı	3.5	5.0	Girdi maliyetlerindeki sürekli artış	
	Tüketicinin org.ürün bilinci ve talebinin artması	3.1	5.0	Çiftçilerin yaşlanması ve yeni neslin tarım dışına göçü	
	Yerel yönetimler yasasında tarım ile ilgili kolaylıklar	2.2	5.0	Madenlerin olumsuz etkileri	
			5.0	Kapalı sulama sistemlerine geçilememesi	

1=Hiç Katılmıyorum 2=Katılmıyorum 3=Orta Derecede Katılıyorum 4=Katılıyorum 5=Çok Katılıyorum

Şehzadeler ilçesi katılımcıları, sahip olduğu bazı farklı özellikleri nedeniyle, organik tarımın gelişmesi açısından izole olmuş alanlarının varlığını en önemli güçlü yön olarak görmüşlerdir. Yine bu katılımcılar, ilçelerindeki çiftçi örgütlenmesinin yetersizliğini organik tarımın gelişmesi önündeki en zayıf yön olarak bildirmişlerdir. Katılımcılar, Tarım Bakanlığının uygulamaya koyacağı "okul üzümü" projesini çok önemli bir fırsat olarak görmekte ve yörede yaşanan işçi sıkıntısını ise bir tehdit olarak algılamaktadırlar.

Tablo 19: Yunusemre İlçesi GZFT Analizi

		Önem Derecesi	Önem Derecesi		
G Ü Ç L Ü Y Ö N L E R	Tarımsal danışmanlık hizmetinin iyi işlemesi	4.3	5.0	Yerel org.pazarların olmaması	Z A Y I F Y Ö N L E R
	Çiftçilerdeki org.tarıma olan yoğunmerak	4.0	5.0	Çiftçi örgütlenmesinin düşük olması	
	Yörede hastalık ve zararlı riskinin düşüklüğü	4.0	4.4	Org.ürün tanıtım, fuar org.azlığı	
	Zengin bir flora ve faunaya sahip olması	4.0	4.2	Ürün depolama imkânlarının gelişmemiş olması	
	İzole bölgelerin varlığı	3.7	4.0	Org.tarım bilgi yetersizliği	
	Bazı bölgelerde Org tarım bilincinin yerleşmiş olması	3.7	3.3	Sulanan arazilerin azlığı	
	Temiz toprak varlığı	3.6	3.3	Bazı bölgelerdeki Ulaşım, taşıma zorlukları	
	Org.hayvancılığa uygun alanların fazlalığı	3.6			
	Temzi su kaynakları	3.3			
	Aile işletmeciliğinin yaygın olması	3.2			
F I R S A T L A R	Org.ürün fiyatlarının giderek artıyor olması	4.4	5.0	Org.ürünlerde fiyat istikrarsızlığı	T E H D İ T L E R
	Üretim alanlarında meydana gelen artış	4.0	4.7	Enerji sıkıntısı	
	Org.ürüne olan talebin artıyor olması	3.7		Org.girdi fiyatlarındaki sürekli artış	

1=Hiç Katılmıyorum 2=Katılmıyorum 3=Orta Derecede Katılıyorum 4=Katılıyorum 5=Çok Katılıyorum

Yunus Emre ilçesi katılımcıları ilçeleri açısından tarımsal danışmanlık sisteminin çok iyi çalıştığını ve bunun da organik tarımın gelişmesi açısından en önemli güçlü yön olarak gördüklerini belirtmişlerdir. Buna karşın, ilçede ve çevrelerinde yerel organik ürün pazarlarının bulunmamasını da en zayıf yön olarak gördüklerini beyan etmişlerdir. Katılımcılar organik ürün fiyatlarının sürekli artıyor olmasını ilerisi için bir fırsat olduğunu ve aynı zamanda ürün fiyatlarında yaşanan istikrarsız dalgalanmalarında bir tehdit oluşturduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 20: Saruhanlı-Şehzadeler-Yunus Emre İlçelerinde Organik Tarım ve Hayvancılıkta Yaşanan Sorunları

Sorunlar	Önem Derecesi
Örgütlenmenin yetersizliği ve mevcut örgütlerin etkin çalışmaması	4.9
Organik ürünlere devlet desteğinin yetersizliği	4.8
Organik ürünlere yönelik tanıtımın yeterince yapılmaması	4.8
Organik girdi ve ekipman fiyatlarına devlet desteğinin olmaması veya yetersiz olması	4.8
Organik tarımda yan sanayinin eksik olması	4.8
Organik ürünlerin iç piyasada az talep görmesi	4.7
Organik kelimesinin kirlenmiş olması, kontrolsüz bir şekilde konvansiyonel ürünler içinde kullanılması	4.6
Organik üretici pazarının olmaması	4.6
Sağlıklı beslenme konusunda tüketici bilincinin yetersiz olması	4.5
Organik ürüne olan tüketici güveninin oluşmaması	4.3
Parçalı tarımdan dolayı sertifikasyon maliyetlerinin yüksekliği	4.1
Organik ürün dış pazarındaki istikrarsızlık	4.0
Konvansiyonel ürün ihracatçısı büyük firmaların organik ürün alımında isteksiz olması	3.8
Desteklemenin ürün bazlı değil alan bazlı yapıyor olması	3.4
Domateste sofralık ve salçalığa uygulanan destekler arasında büyük farkın olması	3.3

1=Hiç Katılmıyorum 2=Katılmıyorum 3=Orta Derecede Katılıyorum 4=Katılıyorum 5=Çok Katılıyorum

Her üç ilçe itibariyle, yöredeki en önemli sorunun çiftçinin yeterince örgütlenememesi ve mevcut çiftçi örgütlerinin de etkin çalışmaması gösterilmiştir. Bunun yanında organik ürünlere karşı olan devlet desteğinin yetersizliği, organik ürünlere özgü tanıtım ve reklam faaliyetlerinin yetersizliği, organik girdilerdeki sübvansiyon eksikliği de en önemli sorun olarak dillendirilmiştir.

Tablo 21:Saruhanlı-Şehzadeler-Yunusemre İlçelerinde Organik Olarak Yetiştirilebilecek Ürünler

SARUHANLI		ŞEHZADELER		YUNUSEMRE	
Bitkisel Ürünler	Hayvansal Ürünler	Bitkisel Ürünler	Hayvansal Ürünler	Bitkisel Ürünler	Hayvansal Ürünler
Kurutmalık Ç.sizK.Üzüm	Kümes Hayv. (Yumurta-Broiler)	Kurutmalık Ç.sizK.Üzüm	Kümes Hayv. (Yumurta-Broiler)	Kurutmalık ÇksizK.Üzüm	Küçükbaş Hayv.
Zeytin-Z. Yağı		Pamuk		Sofralık Üzüm	Büyükbaş Hayv.
Sebze		Sebze		Sebze	Kümes Hayv. (Yumurta-Broiler)
Erik		Meyve		Yem Bitkileri	

Saruhanlı ilçesinde organik olarak yetiştirilebilecek ürünler arasında çekirdeksiz kuru üzüm, zeytin-zeytinyağı, sebze çeşitleri ve erik gelmektedir. Hayvansal ürünler açısından da kümes hayvancılığı ön plana çıkmıştır. Şehzadeler ilçesinde öne çıkan bitkisel ürünler, yine çekirdeksiz kuru üzüm, pamuk, sebze ve meyve çeşitleridir. Hayvancılık açısından ise kümes hayvancılığıdır. Yunus Emre ilçesinde de çekirdeksiz kuru üzüm, sofralık üzüm, sebze çeşitleri, yem bitkileri yetiştiriciliği ve büyük-küçük baş hayvan yetiştiriciliği ile kümes hayvancılığı ön planda bulunmaktadır.

1.5.ALAŞEHİR-KULA-SARIGÖL-SELENDİ İLÇELERİ ÇALIŞTAYI-01/04/2015

Tablo 22: Alaşehir İlçesi GZFT Analizi

		Önem Derecesi	Önem Derecesi		
G Ü Ç L Ü Y Ö N L E R	Akredite olmuş laboratuvarların varlığı	5.0	5.0	Org.tarım eğitim yetersizlikleri	Z A Y I F Y Ö N L E R
	Gümrük hizmetlerinin yapılması	4.9	4.9	Kooperatifleşmenin yetersizliği	
	Kontrol ve sertifikasyon firmalarına kolay ulaşım	4.8	4.9	Org.ürün yerel pazarların olmaması	
	Zengin biyo çeşitlilik	4.5	4.8	Dağ köylerindeki su yetersizlikleri	
	İklim ve toprak koşullarının uygun olması	4.3			
	Ürün depolanması imkânlarının gelişmiş olması	4.3			
F I R S A T L A R	Org.tarımda devletin yeni politikalarının varlığı	5.0	5.0	Girdi fiyatlarının görece olarak yüksek olması	T E H D İ T L E R
	Paketleme tesislerinin varlığı	5.0	5.0	Ürün fiyatlarının yeterli olmaması	
	Akredite laboratuvarların varlığı	5.0	4.2	Kimyasak kullanımındaki alışkanlıklar	
	Gümrüğün bulunması	4.9	3.8	Tüketicinin org.ürüne olan güvensizliği	
	Ceviz ve kestanede markalaşma şansı	4.8	1.8	Sertifikasyon kuruluşlarına karşı duyulan güvensizlik	
	Büyük metropollere yakınlık	4.8			
	İç pazarın gelişiyor olması	4.8			

1=Hiç Katılmıyorum 2=Katılmıyorum 3=Orta Derecede Katılıyorum 4=Katılıyorum 5=Çok Katılıyorum

Alaşehir ilçesinden yapılan çalıştaylara katılan paydaşlar, organik tarımın ilçelerde gelişimi açısından yörede bulunan akredite analiz laboratuvarlarının bulunmasını en önemli güçlü yön olarak görmüşlerdir. Bunun yanında aynı paydaşlar, ilçelerde organik tarım açısından yeterli eğitimlerin verilmemesini ise en zayıf yön olarak görmüşlerdir. Katılımcılar, devletin organik tarımda uygulamaya başladığı yeni politikaları, organik tarımın gelişmesi açısından bir fırsat olarak görürken, organik tarımda kullanılan girdi fiyatlarının göreceli olarak yüksek olmasını da organik tarımın gelişimi açısından bir tehdit olarak görmüşlerdir.

Tablo 23: Sarıgöl İlçesi GZFT Analizi

		Önem Derecesi	Önem Derecesi		
G Ü Ç L Ü Y Ö N L E R	Çiftçinin dinamik ve yeniliğe açık olması	5.0	5.0	Yoğun geleneksel üretim kültürü	Z A Y I F Y Ö N L E R
	Çiftçilerin yeni arayışlar içinde olması	4.3	5.0	Üretim alanlarında ulaşım ve enerji alt yapı eksiklikleri	
	Verimli topraklar	4.0	4.6	Üretim alanlarında sulama sıkıntısı	
	Öncü bir Üniversiteye yakınlık	3.3	4.0	Org.ürün pazarının olmaması	
	Zengin biyolojik çeşitlilik ve doğal kaynaklar	3.0	3.6	Tarım yapılacak alanların sınırlı olması	
	Bu konuda çalışan özel sektörün varlığı	2.0	2.6	Uzmanlık ve çiftçi eğitimlerinin yetersiz olması	
			2.0	Basılı materyal yetersizliği	
F I R S A T L A R	Org.üretime uygun alanların varlığı	4.6	5.0	Org.ürün fiyat belirsizlikleri	T E H D İ T L E R
	Tarım teşkilatının yaklaşımları	4.6	5.0	Sertifikasyon masrafları	
	Toplumun org.ürünlere olan ilgisindeki artış	4.0	5.0	Analiz masraflarının yüksekliği	
	Canlı bir ihracat pazarı	3.0	5.0	Org ürün kavramının pazardaki istismarı	
			5.0	Denetim sistemindeki yetersizlikler	
			4.0	Pazarlamadaki belirsizlikler	
			3.6	Org girdi çeşitliliğinin azlığı	
			3.4	Tüketicideki org.ürün bilgi eksikliği ve güvensizliği	
			3.2	Yoğun geleneksel üretim kültürü	

1=Hiç Katılmıyorum 2=Katılmıyorum 3=Orta Derecede Katılıyorum 4=Katılıyorum 5=Çok Katılıyorum

Sarıgöl ilçesi katılımcıları, ilçelerinde organik tarımın geliştirilmesi için çiftçinin dinamik ve yeniliklere açık olmasını en güçlü yön olarak görmüşlerdir. Bunun yanında, çiftçilerdeki yoğun bir geleneksel tarımsal üretim yöntemlerine olan bağlılıklarını da en zayıf yön olarak görmüşlerdir. Çalıştay paydaşları, Sarıgöl ilçesinde organik üretime uygun tarım alanlarının varlığını organik tarımın gelişimi açısından bir fırsat olarak görmüşlerdir. Bunun yanında, paydaşlar organik ürün fiyatlarındaki dalgalanmaları ve belirsizlikleri en önemli tehdit olarak görmüştür.

Tablo 24:Selendi ve Kula İlçeleri
GZFT Analizi

		Önem Derecesi	Önem Derecesi		
G Ü Ç L Ü Y Ö N L E R	Kirlenmemiş doğal kaynaklar	5.0	5.0	İşleme sanayiinin ve depolama olanaklarının olmaması	Z A Y I F Y Ö N L E R
	Geçiş sürecine uygun arazi varlığı	5.0	5.0	Labaratuvar olanaklarının gelişmemesi	
			5.0	Sulama suyunun yetersizliği	
	Kimyasal girdi kullanmama alışkanlıkları	5.0	4.6	Org.tarım bilgi birikimi yetersizliği	
	Yumurta-Tütün ve Haşhaş'ta yerleşmiş bir pazarın varlığı	5.0	4.5	Org.girdilere ulaşma sorunu	
	Yıllara bağlı bir bilgi birikimi	4.0	4.2	Ulaşım alt yapısının sorunlu olması	
	Güçlü ve ilgili bir tarım teşkilatı	2.5	4.2	Pazarlara uzaklık	
	İzole bölgelerin varlığı	1.8	3.8	Arazilerin engebeli olması	
F I R S A T L A R	Selendi çayı üzerindeki barajın tamamlanma olasılığı	5.0	5.0	Gediz nehrinin kirliliği	T E H D İ T L E R
	Yüksekokul açılması planı	5.0	4.5	Arazilerin küçük ve parçalı oluşu	
			4.5	Büyük çöp tesisinin kurulması	
	Planlanan soğuk hava deposu yatırımları	5.0	4.3	Org.ürün fiyatlarının görece olarak yetersizliği	
			4.2	Org ürün alıcılarındaki yetersizlik	
			3.6	Alicıların tekelleşmesi	
			3.1	Bilgi kaynaklarına ulaşım zorluğu	

1=Hiç Katılmıyorum 2=Katılmıyorum 3=Orta Derecede Katılıyorum 4=Katılıyorum 5=Çok Katılıyorum

Selendi ve Kula ilçelerini temsil eden paydaşlar, ilçeleri için kirlenmemiş doğal kaynaklarının bulunmasını ilçeleri için en önemli güçlü yön olarak bildirmişlerdir. Yine aynı paydaşlar, yörelerinde ürün işleme tesislerinin ve depolama olanaklarının yetersizliğini ise en zayıf yön olarak bildirmişlerdir. Paydaşlar, Selendi ilçesinde bulunan Selendi çayı üzerindeki barajın tamamlanması ile yörelerinde organik tarımın gelişme imkânının gerçekleşeceğini ve bunun ise en önemli fırsat olduğu bildirilmiştir. Buna karşında, Gediz nehrinin kirliliği ise yöredeki organik tarım açısından en önemli tehdit olarak görülmüştür.

Tablo 25: Alaşehir-Sarıgöl-Kula-Selendi İlçelerinde Organik Tarım ve Hayvancılıkta Yaşanan Sorunları

Sorunlar	Önem Derecesi
Devletin desteklerinin yetersiz kalması	4.6
Organik girdi fiyatlarının yüksek olması	4.3
Organik tarımda bilgi yetersizliği	4.2
Çiftçiliği özendirici politikaların eksikliği	4.2
Organik tarımda kullanılacak girdi çeşitliliğinin yeterli olmaması	4.2
Organik ürün tanıtımının yetersizliği	4.2
Tüketicinin organik ürün konusundaki bilincinin yetersizliği	4.1
Organik ürün fiyatlarının konvansiyonel ürünlerle arasındaki farkın düşük olması	4.0
Parsellerin küçük ve dağınık olması	3.7
Çiftçi örgütlenmesinin yetersizliği	3.3
Organik tarıma açılacak hazine arazilerinin atıl kalması	2.9

1=Hiç Katılmıyorum 2=Katılmıyorum 3=Orta Derecede Katılıyorum 4=Katılıyorum 5=Çok Katılıyorum

Alaşehir-Sarıgöl-Kula ve Selendi ilçelerinde organik tarımın gelişi açısından en önemli sorunun bu konudaki devlet desteklerinin yetersizliği olarak gösterilmiştir. Bunun yanında, organik girdi fiyatlarının yüksek olması da yine ekonomik ağırlıklı sorun olarak dillendirilmiştir. Ayrıca, katılımcılar parasal olmayan sorunlar olarak; organik tarımdaki bilgi yetersizliğini, çiftçiyi özendirici politikaların eksikliği, sayıca yetersiz organik girdiler ve organik ürün tanıtımlarındaki eksiklikler belirlenmiştir.

Tablo 26 :Alaşehir-Kula-Sarıgöl-Selendi İlçelerinde Organik Olarak Yetiştirilebilecek Ürünler

ALAŞEHİR		KULA		SARIGÖL		SELENDİ	
Bitkisel Ürünler	Hayvansal Ürünler	Bitkisel Ürünler	Hayvansal Ürünler	Bitkisel Ürünler	Hayvansal Ürünler	Bitkisel Ürünler	Hayvansal Ürünler
Sofralık Üzüm Kiraz Kestane Zeytin Elma	Et tavukçuluğu	Zeytin Ceviz Badem Haşhaş Tütün Sofralık üzüm Sebzecilik	Küçükbaş Hayv. Yumurta tavukçuluğu	Kestane Zeytin	Büyükbaş Hayv.	Kiraz Antep Fıstığı Badem Tütün Haşhaş Yem bitkileri Sebzecilik	Küçükbaş- Büyükbaş Hayv

Alaşehir’de, organik olarak yetiştirilebilecek bitkisel ürünler arasında Sofralık üzüm, Kiraz, Kestane, Zeytin ve Elma ilk sıralarda yer alırken, hayvansal ürünler olarak ta tavuk eti gösterilmiştir. Kula ilçesinde ise zeytin, ceviz, badem, haşhaş, tütün, sofralık üzüm, sebze çeşitleri, k.baş hayvan yetiştiriciliği ve yumurta tavukçuluğu başı çekmektedir. Sarıgöl ilçesinde ise kestane, zeytin ve b.baş hayvancılık ilk sıralarda gelmektedir. Selendi ilçesinde, kiraz, antep fıstığı, badem, tütün, haşhaş, yem bitkileri, sebze çeşitleri ve küçük ve büyük baş hayvancılık yer almıştır.

BÖLÜM 2.MANİSA İLİ ORGANİK TARIM VE HAYVANCILIK GENEL SORUNLARI VE SORUNLARA YÖNELİK ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Tablo 27: Organik Tarım ve Hayvancılığa Yönelik Sorunlar ve Çözüm Önerileri

SORUNLAR	ÇÖZÜM ÖNERİSİ	UYGULAMA BİRİMİ
1)Çiftçi örgütlenmesinin yetersizliği	1)Seçilmiş yörelerde yeni kooperatiflerin kurulması 2)Mevcut kooperatiflere hibe desteği	1)Tarım İl Müdürlüğü 2)Tarım İl Müdürlüğü
2)Geleneksel yöntemler ile üretilen ürünler ve organik ürünler arasındaki fiyat farkının yetersiz oluşu	1)Çiftçiye prim desteği 2)Kooperatifleşme(üreticiden tüketiciye en kısa yol) 3)Girdi sübvansiyonu	1)Hükümet 2)Tarım İl Müdürlüğü 3)Hükümet
3)Organik girdi çeşitliliğindeki yetersizlik	1)Bu girdilerin üretimine teşvik	1)Hükümet
4)Organik girdi fiyatlarının yüksekliği	1)Girdilerin üretimine teşvik 2)Kooperatifleşme ile toplu alım	1)Hükümet 2)Kooperatifler-Tarım İl Müdürlüğü
5)Organik ürünlerin kolay Pazar bulamaması	1)Yerel Pazarları açılması 2)Kooperatifleşme 3)Çiftçi marketlerinin açılması	1)Belediye 2)Tarım İl Müdürlüğü 3)Tarım İl Müdürlüğü
6)Organik ürün kavramının yozlaşması	1)Reklam ve tanıtım spotları	1)Tarım Bakanlığı
7)Komşu arazi ilişkisi	1)Organik tarım ve hayvancılık havzalarının ilanı	1)Valilik ve Tarım İl Müdürlüğü

Daha önceki bölümlerden de görüleceği üzere organik tarım ve hayvancılık ilgili olarak her ilçenin kendine özgü sorunları olsa da, bu sorunları genelleştirdiğimizde, sorunlar yedi başlık altında toplanmaktadır. Bu sorunlara çeşitli çözüm önerileri önerilebilir. Ancak, belirtilen her sorunda, mutlaka örgütsüz toplumun zaafalarını görmek mümkündür. Sorun ne tür olursa olsun, gerek teknik, gerek ekonomik ve gerekse de yasal, bu sorunların çözüm önerileri içerisinde mutlaka çiftçi örgütlenmesini gerektirecek konular bulmak mümkündür. Burada, tabiki en önemli görev, bu projenin gerçekleştirilmesini sağlayan Manisa Tarım İl Müdürlüğüne düşmektedir.

BÖLÜM 3. MANİSA İLİNDE ÇİFTÇİLERİN ORGANİK TARIM VE HAYVANCILIĞA BAKIŞ AÇILARI

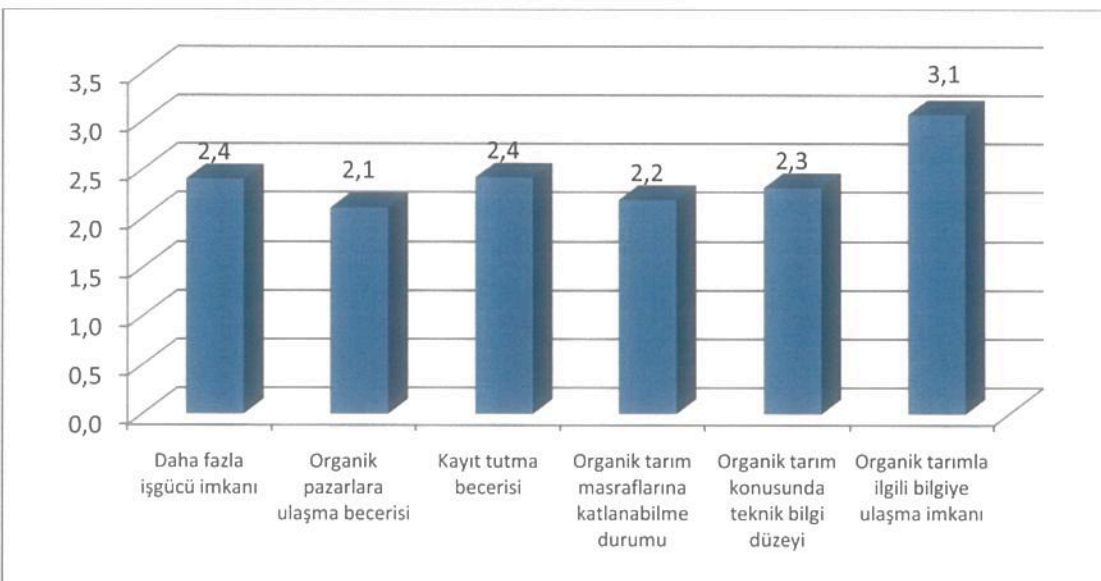
Manisalı Çiftçiler Organik Tarıma Ne kadar Hazırlar

Çalışmanın bu bölümünde, Manisa çiftçisi ile yapılan anket sonuçları kullanılarak, çiftçinin işletmesinin mevcut durumu itibariyle ve pazarlama konusundaki mevcut yapı açısından organik üretime ne kadar hazır olduğu tespit edilmiş ve ilerleyen zaman sürecinde organik üretim yapıp yapmayacakları belirlenerek, yapmak istememelerinin sebepleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu bölümde ayrıca Manisa’da organik tarım ve hayvancılığın gelişme potansiyelinin ne olacağı konusunda da bazı öngörülerde de bulunulmuştur.

Çalışma, Manisa ilinin 17 ilçesinde eş zamanlı yapılan anket çalışmaları ile elde edilen verilerden hazırlanmıştır. Her ilçeden minimum 100 çiftçi ile görüşme yapılmış, bu görüşmeler ilçelerdeki Ziraat Mühendisleri ve Ziraat Teknisyenleri tarafından gerçekleştirilmiştir.

Çiftçilerin organik üretime ne kadar hazır oldukları aşağıda verilen grafik 1’de ortaya konmuştur. Grafikte verilen altı farklı değişken açısından ortalama skorların 2-3 düzeyinde olduğu görülmektedir. Bunun anlamı ise, Organik üretime geçildiğinde çiftçinin ortaya çıkacak olan işgücü ihtiyacını karşılayabilmek açısından imkânlarının 2,4 değerinde çıkması bu ihtiyacın biraz karşılanabileceğini göstermektedir. Yani çiftçi bu fazladan oluşacak işgücünü kendi imkânları ile karşılama durumunda değildir. Bu işgücünü işletme dışından karşılamının da işçi bulma sıkıntısı ve bunların masraflarına katlanma durumu açısından sıkıntılı bir durum yaratacağı ortadadır.

Grafik 1: Çiftçilerin çeşitli faktörler açısından organik tarıma geçişe hazırlıklı olma durumu

Çiftçiye ikinci değişken olan organik pazarlara ulaşma imkânını değerlendirmesi ile ilgili soru sorulduğunda ise çiftçi durumunu ortalama olarak 2,1 düzeyinde değerlendirmiştir. Yani organik pazarlara ulaşma durumu da oldukça zayıftır. Bu zayıflık, çalışmanın birinci bölümünde zayıf yönler ve sorunlar açısından ortaya çıkan “çiftçi örgütlerinin zayıflığı” konusu ile ilintili bir sonuçtur. İyi kurgulanmış bir kooperatifçilik yapılanması ile bu sorunun çözüm bulması mümkündür.

Üçüncü değişken olarak, organik üretimde son derece önemli olan bir unsurda “işletme kaydının tutulması” konusunu çiftçiler kendi durumlarını göz önüne alarak değerlendirmişler ve bu özelliklerine 2,4 skoru vermişlerdir. Bu skor çiftçilerin kayıt tutmada yetersiz olduklarını ve istekli olmadıklarını göstermektedir.

Dördüncü değişken, çiftçilerin organik üretime geçme durumunda geçiş süreci masraflarının bir yük olarak düşünölebileceği ve bu masraflara katlanabilme durumu tespit edilmiş ve ortalama skor 2,2 olarak bulunmuştur. Daha açık bir ifade ile çiftçinin bu masraflara katlanma durumu çok zayıf olarak değerlendirilmektedir.

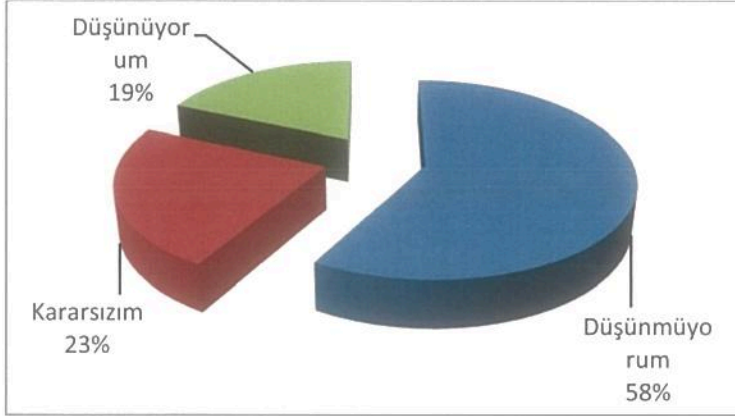
Çiftçiler organik üretim teknikleri açısından kendi bilgi düzeylerini 2,3 olarak değerlendirmişlerdir. Bu skor ile çiftçilerin teknik eğitime ihtiyaç duydukları ortadadır.

Çiftçilerin organik üretim teknikleri ile ilgili olarak bilgi eksikliklerinin giderilmesi açısından, bilgi kaynaklarına ulaşım imkânları en yüksek skoru alan değişken olarak bulunmuştur. Yani çiftçiler gerek Tarım İl ve İlçe Müdürlüklerine, gerek üniversitelere ve gerekse de özel danışmanlık hizmetlerine nispeten daha kolay ulaşabildikleri tespit edilmiştir. Bu da olumlu bir gelişme olarak nitelendirilebilir.

Çiftçiler Gelecek Beş Yıl İçinde Organik Üretimi Düşünüyormu?

Çiftçilere, önümüzdeki beş yıl sürecinde organik üretime geçmeyi düşünüp/düşünmedikleri sorulmuş ve çiftçilerin % 19’u buna düşünüyorum cevabı vermişlerdir. Aslında, bir bölgede, yörede çiftçilerin tamamının organik üretime geçmeleri düşünölemez. Bu açıdan değerlendirildiğinde %19’luk bir oranın son derece tatmin edici bir oran olduğunu söyleyebiliriz.

Grafik 2: Çiftçilerin gelecek beş yıl içinde organik tarıma geçme durumları

Çiftçilerin Organik Üretimi Düşünmeme nedenleri

Organik üretimi hiçbir şekilde düşünmeyen %58'lik gruba, neden düşünmedikleri sorulduğunda, en önemli "faktörün düşük kâr" ve "pazar bulma zorluğu" olduğu görülmektedir. Organik üretimin, geleneksel üretime göre daha az kârlı olduğu inancının doğru olmadığına inanıyoruz. Çiftçilerin bu konudaki bilgilerinin yenilenmesi ve örnek olayların kendilerine anlatılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Ancak, pazar bulma konusundaki zorluklarda haklı oldukları doğrudur. Bu da etkin bir kooperatifçilik politikası ile çözümlenecek bir sorundur.

Tablo 28: Üreticilerin organik tarımı düşünmeme nedenleri

Nedenler	Frekans	Yüzde
Düşük kâr	175	25,0
Pazar bulmada zorluk çekilmesi	145	20,7
Üretimin azalma riski	121	17,3
Düşük fiyat riski	78	11,2
Organik üretimin karmaşık ve zor olması	45	6,4
Diğer nedenler	135	19,3
Toplam	699	100,0

Çiftçileri Organik üretime geçmek için ne teşvik eder?

Organik üretim yapmayı düşünmeyen çiftçilere, “organik üretim için sizi en çok ne teşvik eder ?” sorusuna çiftçilerin yarısından fazlası “yüksek kâr” ve “yüksek fiyat” olarak cevap vermişlerdir. Parasal beklentiler her türlü beklentinin önünde gelmiştir.

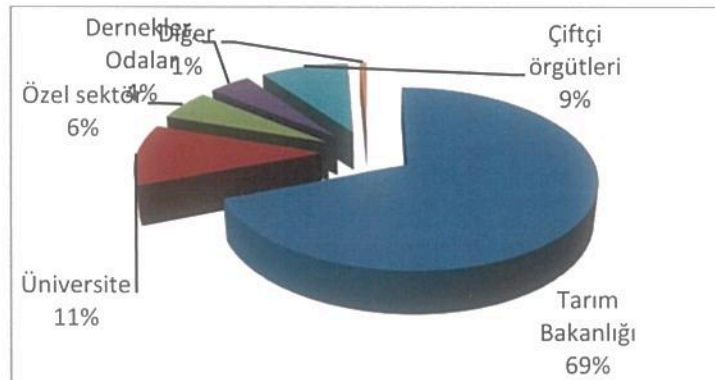
Tablo 29:Çiftçileri organik tarıma geçmeye teşvik eden faktörler

Nedenler	Frekans	Yüzde
Daha yüksek kâr	398	42,3
Daha yüksek fiyat elde edilmesi	181	19,2
Aile için sağlık faydaları ve yaşam tarzı olarak benimsenmesi	126	13,4
Devlet desteklerinin artması	89	9,4
Pazar bulmada zorluk çekilmemesi	56	5,9
Tüketici talebinin artması	56	5,9
Diğer nedenler	36	3,8
Toplam	942	100,0

Çiftçiler Teknik Bilgiyi Nereden Temin Etmek İsterler?

Çiftçilere organik üretim teknikleri ile ilgili “gerekli bilgiyi nereden almak istersiniz” şeklinde sorulan bir soruya çiftçiler en çok Tarım Bakanlığını işaret etmektedirler.

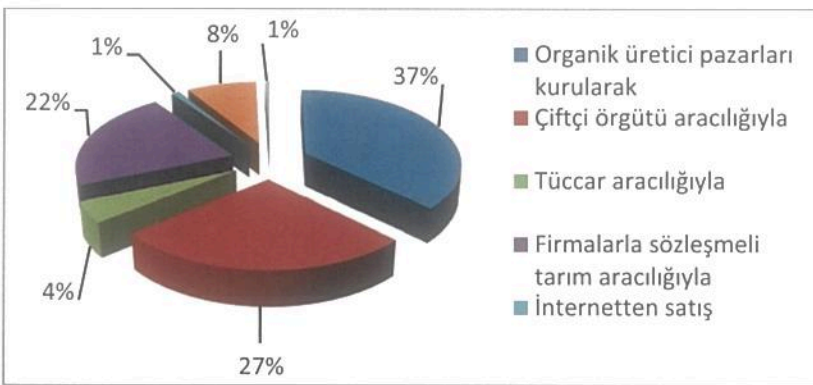
Grafik 3: Çiftçilerin organik tarım konusunda teknik bilgiyi almak istedikleri kurumlar

Organik Ürünler Nasıl Pazarlanmalıdır?

Çiftçiler organik ürün pazarlama yönteminin “organik pazarlar” olarak belirlemişlerdir. Ülkemizde bu pazarlara son derece büyük ihtiyaç olduğu açıktır. Çevremizde kurulu organik pazarların daha etkin bir şekilde çalışması için öncelikle organik üretimin artması ve ürün çeşitliliğinin çoğalması gerekmektedir. Çiftçi ayrıca pazarlamada çiftçi örgütlerini de ön plana çıkarmıştır.

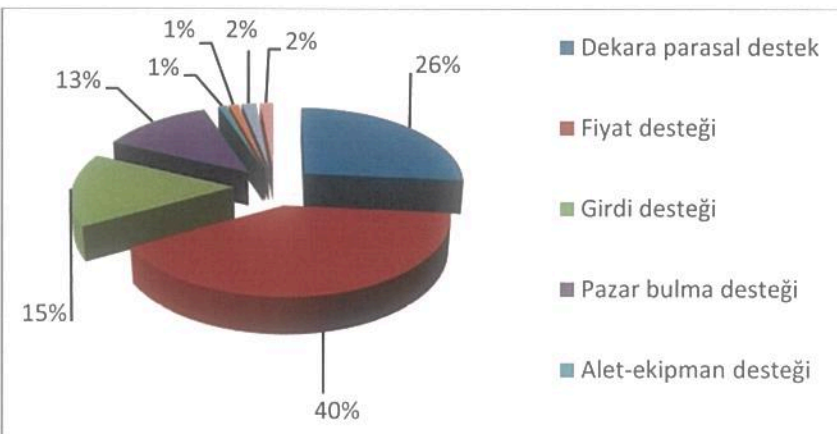
Grafik 4: Çiftçilerin organik ürünlerin pazarlama şekli konusundaki istekleri

Organik Üretim Nasıl Desteklenmelidir?

Çiftçiler organik tarımın destekleme şekli konusunda da tercihlerde bulunmuşlardır. Çiftçiler, tercihlerini en fazla fiyat desteği konusunda bildirmişlerdir. Bu tercihi daha sonra şu an olduğu gibi dekara destek izlemektedir. Ancak bu parasal destekler Ülke ekonomisi ile ilgili ve sürekliliği olmayan desteklerdir ve hükümet politikalarına göre çeşitli nedenlerden dolayı değişiklik gösterebilecek politikalardır. Çiftçinin tercihi daha farklı destekleme yöntemleri üzerine yoğunlaşmalıdır.

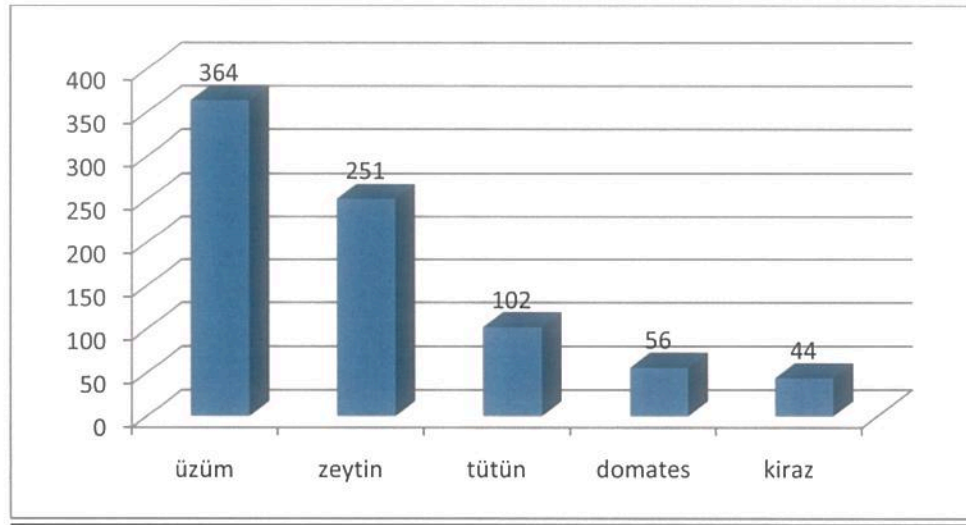
Grafik 5: Çiftçilerin organik tarımın desteklenme şekli hakkındaki konusundaki istekleri

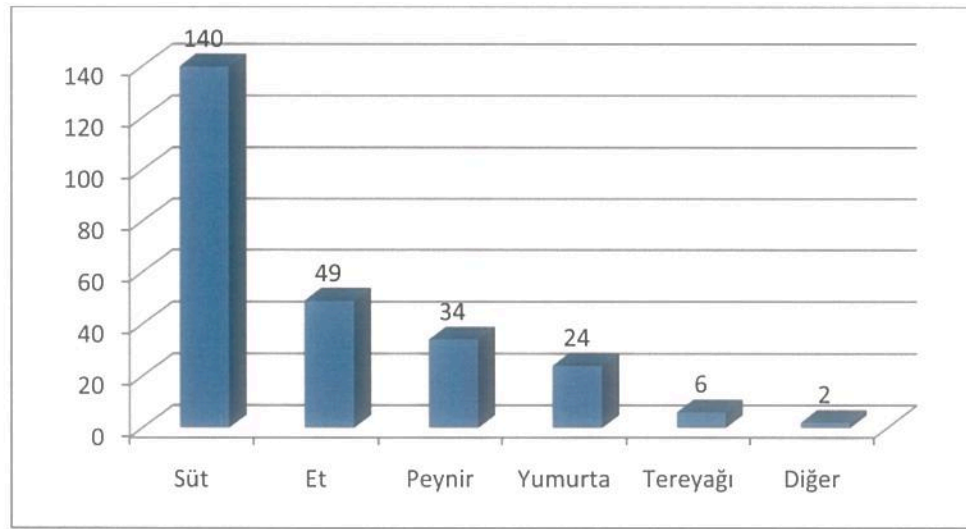
Organik Üretim Geçmek İsteyen Çiftçilerin En Çok Üretmek İstedikleri Ürünler

Aşağıdaki grafik 7 ve 8 incelendiğinde çiftçiler bitkisel ürün olarak en çok üzüm, seytin, tütün, domates ürünlerini, hayvansal ürünler olarak ta süt, et, peynir, yumurta, tereyağı organik olarak üretebileceklerini beyan etmişlerdir. Bu bilgiler çalıştayda ortaya çıkan ürün desenleri ile de örtüşmektedir.

Grafik 6: Organik üretime geçiş yapmayı düşünen üreticiler tarafından en çok yetiştirilmek istenen bitkisel ürünler ve üretici sayıları

Grafik 7: Organik üretime geçiş yapmayı düşünen üreticiler tarafından üretilmek istenen hayvansal ürünler ve üretici sayıları

Tablo 30: Organik Bitkisel Üretime Geçmeyi Düşünen Üreticilerin Organik Üretime Ayırmayı Düşündükleri Alan

Toplam İşlenen Arazi (da)	Organığe Ayrılması Düşünülen Alan (da)	Oran (%)
1.166.037	421.278,5	36,1

Tablo 30 bize organik tarıma geçmeyi düşünen çiftçilerin bu üretim için başlangıçta ne kadar arazi tahsis edecekleri ile ilgili bir bilgi vermektedir. Görüşülen çiftçilerin %19'u organik tarım yapmayı düşünmelerine rağmen bu çiftçiler işledikleri toplam arazilerinin %36,1'ini organik üretime ayırabileceklerini bildirmişlerdir. Gelecek beş yıllık zaman sürecinde çiftçilerin öne sürdükleri sorunların giderilmesi ve gerekli bazı tedbirlerin alınması neticesinde Manisa İlindeki toplam işlenen tarım arazilerinin %36'sının organik üretime ayrılacağı konusunda bir projeksiyon yapmak mümkün olacaktır.

BÖLÜM 4. MANISA İLİ ORGANİK TARIM VE HAYVANCILIĞIN GELİŞTİRİLMESİ İLE İLGİLİ EYLEM PLANI

Yukarıdaki tabloda büyük çoğunluğunu Tarım İl ve İlçe Müdürlüklerinin sorumluluğunda olan dört eylem belirlenmiştir. Bunlar;

Eylem 1: Organik tarım ve hayvancılık havzalarının belirlenmesi ve bunun yayımı: Araştırma sonuçlarına göre Manisa'da organik tarım ve hayvancılığa en yakın ilçelerin Demirci, Köprübaşı, Gördes, Kula, Selendi ve Sarıgöl olarak belirlenmiştir. Bu ilçelerde seçilecek bir çok üründe

organik üretime geçmek mümkündür. Daha sonra, Manisa'ya bağlı diğer ilçelerde de organik tarıma çok yatkın olan izole bölgeler bulmak mümkündür. Bu yerlerin belirlenmesi'de birinci eylem planında yer alacaktır. Geriye kalana diğer ilçelerde ise şu an itibariyle İTU'nınyaygınlaştırılmasını öneriyoruz.

Eylem 2: Organik tarım ve hayvancılık yapacak çiftçilerin belirlenmesi ve bunların eğitimi: Yapılan çalışma da, çiftçilerin organik üretimden haberdar olduklarını ancak yetiştiricilik bilgilerinin yetersiz olduğu bulunmuştur. Bu nedenle Tarım il ve ilçe müdürlükleri aracılığıyla bu çalışmaların hızlı bir şekilde başlatılması gerekmektedir.

Eylem 3: Kooperatifçilik Uygulamaları: Çalışmanın her aşamasında, çiftçinin en önemli sorununun örgütlenme yetersizliği olduğu tespit edilmiştir. Bu konuda, Manisa Tarım İl Müdürlüğü Kırsal Kalkınma Şube Müdürlüğü'nün özel bir çaba harcaması gerekmektedir. Önce ilan edilmiş havzalarda birer Tarımsal kalkınma kooperatifi kurulmalı ve bunlar çeşitli fonlardan yararlandırılarak, yatırım desteği ile desteklenmelidir.

Eylem 4: Yerel organik pazarların oluşturulması: Manisa'da ve seçilecek bazı büyük ilçelerde, Belediyeler ile işbirliği yaparak organik pazarların oluşturulması sağlanmalıdır. Buna ilave olarak, bazı büyük yerleşim yerlerinde "Çiftçi Marketler" kurulmalı ve burada ağırlıklı olarak kooperatif ürünleri pazarlanmalıdır.

BÖLÜM 5. ÇALIŞTAY RESİMLERİ

KIRAĞAÇ-AKHISAR-SOMA İLÇELERİ ÇALIŞTAYLARI(25.03.2015)

SARUHANLI-ŞEHZADELER-YUNUSEMRE İLÇELERİ ÇALIŞTAYLARI(30.03.2015)

ALAŞEHİR-KULA-SARIGÖL-SELENDİ İLÇELERİ ÇALIŞTAYLARI(01.04.2015)

6.BÖLÜM. ÇALIŞTAY KATILIMCILARI

MANİSA İLİ ORGANİK TARIM VE HAYVANCILIK STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI PROJESİ
DEMİRÇİ-GÖRDES-KÖPRÜBAŞI İLÇELERİ ÇALIŞTAYI KATILIMCI LİSTESİ
18.03.2015

Adı-Soyadı	İlçesi	Köyü	Kurumu	İmzası
Selâhattin ÖZAN	Demirçi	Merkez	Demirçi Ziraat abisi Bek.	
Muallâh Sevgi	Demirçi	Esenyurt M.H.	Çiftçi	
Mustafa GİDEM	Demirçi	Esenyurt Mahallesi	Çiftçi	
Zinnur UĞUZ	Demirçi	Esenyurt mah.	"	
Halil Demirel	Demirçi	Esenyurt mah.	"	
Mustafa DAĞHAN	Demirçi	Merkez	Çiftçi	
Adem ŞALAK	Demirçi	Esenyurt mah.	"	
Faruk ERYURT	Demirçi	İlçe Tarım	Veteriner Hekim	
Ramzi UYUN	Demirçi	Merkez	Çiftçi	
Prudellin Selim	Demirçi	Esenyurt	Çiftçi	
Alev Kır	İZMİR-ETLİ	-	ETLİ	A.K.
Semin ESKER	Demirçi		Demirçi Ziraat mah.	
Hüseyin YAŞAR	GÖRDES	Muh. Mah.	Gördes İlçedemirçi	
D. Erhan ÇAŞAR	Gördes	m.h.	" " "	
Tiğraç ÇAKIR	Gördes	M.H.	Gördes İl. Muh.	
Sahika ŞAHİN	GÖRDES	2.Muh.	"	
Munur ARBUL	GÖRDES	Telcelik	"	
Kamil Armağan	GÖRDES	BOYALI	BOYALI MUHTARI	
Ali Osman ERDİN	GÖRDES	Boyalı	Çiftçi	
Fatma AKMAN	Köprübaşı	-	Zir. Yük. Muh.	
Ali ZİHNİOĞLU	"		Yardımcı	
Mehmet TÖLÜN	"	Borlu.	Çiftçi	
B.S.V. Tarım.	"	Yabancı m.	Yardımcı/Çiftçi	

MANİSA İLİ ORGANİK TARIM VE HAYVANCILIK STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI PROJESİ
AHMETLİ - SALIHLI - GÖLMARMARA - TURGUTLU İLÇELERİ ÇALIŞTAYI KATILIMCI LİSTESİ

23.03.2015

Adı-Soyadı	İlçesi	Köyü	Kurumu	İmzası
Özlem ALUĞ	Salihli		Salihli Ziraat Odası	
Melahat GÖRECE	Salihli		Salihli Ziraat Odası	
Emre TOPTEPE	Salihli		Salihli Ziraat Odası	
Hüseyin TOPRAK	Salihli		Salihli İlçe Tarım Müdürlüğü	
Mehmet BİLGİÇ	Salihli		Salihli Ziraat Odası	
Emre YILDIZHAN	Salihli		Salihli Ziraat Odası	
İsra ERTÜRK	Salihli		Salihli İlçe Tarım Müdürlüğü	
Feyzi ÇAKMAK	Salihli		Salihli İlçe Tarım Müdürlüğü	
Mehmet KIRÇALI	Salihli	Kemeraltı	Salihli Ziraat Odası	
İ-Hakkı ÖZKAN	Salihli	Pazar köyü	Salihli Ziraat Odası	
Necati YILMAZ	Salihli	cazılı	Salihli Ziraat Odası	
Ahmede YERLİKAYA	Gölmarmara		Gölmarmara İlçe GITHB Müd.	
Zeynep AKÇİRAK	Gölmarmara		Gölmarmara İlçe GITHB Müd.	
Fevzi ARIK	Gölmarmara		Gölmarmara Ziraat Odası Başkanlığı	
Erdal ZİYAN	Gölmarmara		Gölmarmara Ziraat Odası Başkanlığı	
Engin AKUŞ	Gölmarmara		İlçe Tarım Müdürlüğü	
Okan TUNCEL	Gölmarmara		Ziraat Odası Bşk.	
Nasr Gazici	Gölmarmara		Ziraat Odası Bşk.	
Mehmet Süslü	Gölmarmara		Ziraat Odası Başkanlığı	
R.Ö. 920 N. D. Y. İ. C. Ö. K. Y. Ö.	Gölmarmara		Ziraat Odası Başkanlığı	
Ömer ERDEM	Gölmarmara		Ziraat Odası Başkanlığı	
Doğan GÖRÜR	Gölmarmara		Ziraat Odası Başkanlığı	
Zeki Güneş	Gölmarmara		Ziraat Odası Başkanlığı	

MANİSA İLİ ORGANİK TARIM VE HAYVANCILIK STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI PROJESİ
 AHMETLİ - SAĞIRLI - GÜLMARMARA - TURGUTLU İLÇELERİ ÇALIŞTAYI KATILIMCI LİSTESİ

23.03.2015

Adı-Soyadı	İlçesi	Köyü	Kurumu	imzası
Mehmet Cebenoğlu	Ahmetli	İlçe Tarım Müdürlüğü		
Ömer Tekin	Ahmetli	Kestelli	Organik Çiftçi	
Elif TEKİN	Ahmetli	Kestelli	" "	
Çağrı AYPAR	Ahmetli	İlçe Tarım Müdürlüğü		
H. Mustafa AYDIN	Ahmetli	İlçe Tarım Müdürlüğü		
Diğdemir GÜNGÖR	Ahmetli	İlçe Tarım Müdürlüğü		
Ali Saka	Ahmetli	Gökçe	organik çiftçi	
Emrullah KAN	Ahmetli	Abalı	Organik Çiftçi	
Selim Çankaya	Ahmetli	Gökçe	Organik Çiftçi	
İbrahim FİLİZ	Ahmetli	Gökçe	Organik Çiftçi	
M. Erdem ŞEN	Ahmetli	İlçe Tarım ve Hayv. Müd.		
Ali Doğan	Turgutlu			
Hasan Ali Çiçek	Turgutlu			
Yusuf Bağcı	Turgutlu			
Ömer Can	Turgutlu	Güney	Turgutlu	
Abdullah ÜBER	Turgutlu	İzzettin		
Mustafa Akyıl	Turgutlu			
Kürsat KIROĞLU	Turgutlu	Mutluk	İlçe Tarım Müd.	
ÖMER YASAR	Turgutlu		organik çiftçi	
Durmuş Demir	Turgutlu		organik çiftçi	
Mehmet Ali Şenyüz	Turgutlu		çiftçi	
İbrahim Yılmaz	Turgutlu		çiftçi	
İsmail Yılmaz	Turgutlu	Birci	çiftçi	

MANİSA İLİ ORGANİK TARIM VE HAYVANCILIK STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI PROJESİ
KIRKAĞAÇ-AKHISAR-SOMA İLÇELERİ ÇALIŞTAYI KATILIMCI LİSTESİ
25.03.2015

Adı-Soyadı	İlçesi	Köyü	Kurumu	İmzası
Pelin AKGÜNLÜ	Akhisar		Ziraat Odası	
Eda Selin FIDAN	Akhisar		Ziraat Odası	
Nilgün YANUZER	Akhisar	Sarılar	İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müd.	
HALİL ÇAKAR	Akhisar		Ziraat Odası	
Aytekin Değirmenci	Akhisar		Esnaf Odası	
Hüsnü Keskink	Akhisar		Ziraat Odası	
Kamil AŞKİTİ	Akhisar		Akhisar GTHM	
Sevket EİR	Akhisar		Ziraat Odası	
Sadullah Avcı	Akhisar		Akhisar Zeytin Üreticileri Birliği Başkanı	
Halil AKSOZ	Akhisar	Göbnet Hasan	Üretici Akh. Zeytin Üreticileri Birliği Başkanı	
Mahmure ÖZERDEM	Kırkağaç	-	Zeytin Üreticileri	
Berfu Boduroğlu	"		Ziraat Odası	
Fatma KEŞKİN	"	Çelenbe	İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müd.	
M. SAM SAGAT BAKIR			gıda üreticileri	
Melike UDEMİR	Kırkağaç		İlçe Tarım Müd.	
Ayhan ARI	"		"	
Özcan ERGİN		Giftlik	Esnaf Odası	
M. Zafer ÜLGEN	Soma		İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müd.	
Mustafa ÇILIZ	Soma	-	İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müd.	
Mustafa SAHİNBAS	Soma	-	İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müd.	
Pinar SAHİNBAS	Soma	-	Ziraat Odası	
Yusuf BİLİCİ	SOMA		Yatırımcı	
İsmail PAZ	Kırkağaç		Zeytin Üreticileri	

MANİSA İLİ ORGANİK TARIM VE HAYVANCILIK STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI PROJESİ
KIRKAĞAÇ-AKHISAR-SOMA İLÇELERİ ÇALIŞTAYI KATILIMCI LİSTESİ
25.03.2015

Adı-Soyadı	İlçesi	Köyü	Kurumu	İmzası
Varlık DAL	Kırkağaç	Mrk	Zeytin üreticisi	Varlık Dal

MANİSA İLİ ORGANİK TARIM VE HAYVANCILIK STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI PROJESİ
SARUHANLI-ŞEHZADELER-YUNUSEMRE İLÇELERİ ÇALIŞTAYI KATILIMCI LİSTESİ
30.03.2015

Adı-Soyadı	İlçesi	Köyü	Kurumu	İmzası
E. N. N. KURT	Yunus Emre		İlçe Tarım Md.	
Bayram KARADAĞ	SARUHANLI	Merkez	Çiftçi	
Nejdet Akar	Saruhanlı	Merkez	Çiftçi	
İslam Erden	saruhli	merkez	Çiftçi	
Züfer morbel	Saruhanlı	merkez	"	
Mithat Özkan	Saruhanlı	Osmaniye	"	
Ethem Çaymaz	Büyükbelen	Büyükbelen	"	
Yahya Çaymaz	Saruhanlı	Ağaçlıoba	"	
Amet ARSLAN	Saruhanlı	B. belen	"	
İlkin ARAS	"	Merkez	Saruhanlı Ziraat Odası	
Nuri Yılmaz	Veziroğlu	Merkez	Çiftçi	
Faruk Sert	Saruhanlı	Merkez	"	
Salih Sert	Saruhanlı	Merkez	"	
Tarik Sert	Saruhanlı	merkez	"	
Mahmut Sert	Saruhanlı	merkez	"	
Süleyman Bilgin	Saruhanlı	Merkez	Saruhanlı Ziraat Odası	
Nezhat Belek	Saruhanlı	Merkez	TARİS	
İlke AKILDIR	Saruhanlı	Nurgazı	Osman AKCA	
Sefer ARASLAKI	Saruhanlı	Yosmaniyenli	Çiftçi	
Melih Makk Turgut	Saruhanlı	Y. osmaniye	serbest	
Mehmet Estünya	Saruhanlı	Merkez	Çiftçi	
Ölül TUNCEL	Saruhanlı	Merkez	İlçe Gıda Hyj. Md.	
Hasan BALCI	"	"	"	
İbtice İSLK	"	"	"	

MANİSA İLİ ORGANİK TARIM VE HAYVANCILIK STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI PROJESİ
SARUHANLI-ŞEHZADELER-YUNUSEMRE İLÇELERİ ÇALIŞTAYI KATILIMCI LİSTESİ
30.03.2015

Adı-Soyadı	İlçesi	Köyü	Kurumu	İmzası
Serdar Mesur	Şehzadeler	Şehzadeler		
Turpat KILIÇ	Şehzadeler	Merkez	İlçe G.T.H.M.	
Değer ÇAĞAN	Yunusçare	İlçe G.T.H.M.	İlçe G.T.H.M.	
Makbul Çiğdem	Yunusçare		"	
Mehmet AHA	Yunusçare	Recepti	"	
Mehmet PARLÜB	Yunusçare	PK1	Çiftçi	
İsmail PARLÜB	Yunusçare	"	Çiftçi	
İsmail PAŞER	Yunusçare	"	"	
Ahhan ULUDEMİR	Yunusçare	Üçpınar	"	
Okul Çakaloğulları	Yunusçare	Horozköy	" "	
Mehmet Gökdemir	Yunusçare	Üçpınar	"	
Murat SENER	Yunusçare	Horozköy	"	
İsmail AHSAR	Yunusçare	Recepti	"	
Mehmet Emin	Yunusçare	Recepti	"	
Şehriye PARLÜB	Yunusçare	Recepti	"	
Fylin KILIÇ	Manisa	-	İl müdürlüğü	
Duygu KOŞAR	Saruhanlı		İlçe Tar. Gıda. Hayv. Müd.	
Süleyman Göbmen	Saruhanlı	-	"	
Murat Can Çiftçi	Şehzadeler	Şehzadeler	Çiftçi	
Mücahit KAYA	"	"	Çiftçi	
Gökhan Kaya	"	"	Çiftçi	
Orhan ÖZAVCI	"	"	Genel Yem Besleme	
Muzaffer Yalçın	Şehzadeler	Şehzadeler	Çiftçi	

MANİSA İLİ ORGANİK TARIM VE HAYVANCILIK STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI PROJESİ
SARUHANLI-ŞEHZADELER-YUNUSEMRE İLÇELERİ ÇALIŞTAYI KATILIMCI LİSTESİ

30.03.2015

Adı-Soyadı	İlçesi	Köyü	Kurumu	İmzası
Müjgan ŞENAY	Şehzadeler	Pelvetler Köyü	Şehzadeler ZMO	M. Şenay
Mustafa Kerecem	Şehzadeler	Selimsahler	Giffes	M. Kerecem
Rıza KAYA	Şehzadeler	Selimsahler	"	R. Kaya
Özkan Giffes	Şehzadeler	Selimsahler	"	O. Giffes
Vedat Ödülkurtulur	Şehzadeler	Selimsahler	"	V. Ödülkurtulur
Sabri Bilgili	Şehzadeler	Selimsahler	"	S. Bilgili
İbrahim Güçlü	Şehzadeler	Selimsahler	"	I. Güçlü
Selhatin Köylü	Şehzadeler	Selimsahler	"	S. Köylü
Selhatin Köylü	Şehzadeler	Selimsahler	"	S. Köylü
Mustafa Galip ERSEYHAN	Şehzadeler	Selimsahler	"	M. Galip
Mehmet Yenigöçerli	Şehzadeler	Selimsahler	"	M. Yenigöçerli
GANER BİLGELOL	"	"	Giffes	G. Bilgelol

MANİSA İLİ ORGANİK TARIM VE HAYVANCILIK STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI PROJESİ
ALAŞEHİR-KULA-SARIGÖL-SELENDİ İLÇELERİ ÇALIŞTAYI KATILIMCI LİSTESİ

01.04.2015

Adı-Soyadı	İlçesi	Köyü	Kurumu	İmzası
Musa AKKAYNAK	SARIGÖL		G.T.H.B İlçe Müd. Kırsal	
Tacettin Öksüm	"		"	
M. Atakan TALGIN	SARIGÖL		G.T.H.B İlçe Müd. Kırsal	
Mehmet Ali KAG	Selendi		G.T.H.B İlçe Müd.	
Fatih UYGUR	Kula		"	
Nihat DAYAN	Kula		G.T.H.B İlçe Müd. Kırsal	
Emrah Akca	Selendi		G.T.H.B İlçe Müd.	
Ayşe GÜNEŞ	Selendi		Selendi Ziraat Okulu	
Özge BÜYÜKAYDIN	Selendi		"	
Seyfettin Uğurlu	Selendi	Halılar	Giftçi	
Mehmet Acar	Selendi	"	"	
Kemal Utanç	Selendi	Halılar	Giftçi	
Nuri Acar	Selendi	Halılar	Giftçi	
Musa Acar	Selendi	Halılar	Giftçi	
Cengiz Arman	Selendi	Halılar	Giftçi	
Ekin ÖZGÜR	Kula		G.T.H.B İlçe Müd.	
Çiğdem Çiğdem	Kula		G.T.H.B İlçe Müd.	
Ahmet Kutulu	Kula		"	
Mustafa Utanç	Selendi	Halılar	"	
Mehmet Uğurlu	Selendi	Halılar	"	
Kerem Utanç	Selendi	"	"	
İsmail Ecin	Selendi	Tarımlar	"	
Mehmet Akif Hançer	Selendi	Halılar	"	

MANİSA İLİ ORGANİK TARIM VE HAYVANCILIK STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI PROJESİ
ALAŞEHİR-KULA-SARIGÖL-SELENDİ İLÇELERİ ÇALIŞTAYI KATILIMCI LİSTESİ

01.04.2015

Adı-Soyadı	İlçesi	Köyü	Kurumu	İmzası
Burcu GÖNDÜZ	Alaşehir		İlçe Tarım Müd.	
Süleyman Çelmeç	"	Daphariyat	Çiftçi	
İmdat MAVİLİ		Adıaçık	"	
Kamil Ketenciler			"	
Ali soyaslan			"	
Ali Aydın		Alaşehir	"	
Bugra Yusufoğlu	"	"	"	
Mustafa Deniz	Alaşehir	Beşik	"	
Ziynet Eda	Alaşehir	Beşik	"	
Özer Soyoslan			"	
Kazım GÖKTAŞ	Alaşehir	Dahaçlısusu	"	
İŞA GEZİN	Alaşehir	Kozluca	"	
Mehmet GEZİN	Alaşehir	Kozluca	"	
Arif GEZİN	Alaşehir	Kozluca	"	
Mustafa Candan	Alaşehir	Kozluca	"	
Halil İbrahim GEZİN	Alaşehir	Kozluca	"	
Mustafa Bulğün	Alaşehir	Beşik	"	
Hüseyin Hepner	Alaşehir	Çarık Bozdağ	"	
Adem OKKACI	Alaşehir	Çarık Bozdağ	"	
Orhan Akpınar		Ç. bozdağ		
Zekeriya Dineç	Alaşehir		İlçe Tarım Müd.	

Zafer
Kalkınma Ajansı
Development Agency

T.C.
MANİSA VALİLİĞİ
İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK
MÜDÜRLÜĞÜ

